

Dyrkningsforsøg med Havresorter 1909—1912.

Ved J. C. Larsen.

111. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I 44. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur — Tidsskrift for Landbrugets Planteavl, 16. Bind, Side 543—702 — er der gjort Rede for Forsøg med Havresorter i Aarene 1901—1908. I samme Tidsskrifts 9. Bind, Side 203—261, er Resultaterne fra Forsøg med Havresorter 1887—1900 meddelede. Endvidere er i Form af korte Meddelelser udsendt Resultater fra Forsøg med Havresorter, nemlig Nr. 2 i 1899, Nr. 29 i 1908, Nr. 34 i 1910 og Nr. 51 i 1914.

Nærværende Beretning gør Rede for Forsøg med Havresorter, udførte ved Lyngby, Tystofte og Aakirkeby paa Øerne og paa Askov Lermark, Askov Sandmark, Studsgaard, Borris og Tylstrup i Jylland.

I Aarene 1909 og 1910 har et stort Antal Sorter, i 1911 og 1912 kun et mindre Antal af de bedste Sorter deltaget i Forsøgene.

Desuden omfatter Beretningen Resultater fra Forsøg med Stammer af Graa Havre, udførte i Aarene 1906—1912, dels paa Forsøgsstationen ved Tylstrup og dels i Ribe Amts vestre Landboforeninger.

Beretningen er udarbejdet af Forsøgsleder *J. C. Larsen*.

Bestyrerne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I Indledningen til 44. Beretning om Forsøg med Havresorter nævnes, at Havren i Henseende til Dyrkningsomfang er den vigtigste af vore Kornarter, idet den (1907) indtog et Areal, der udgjorde 15.6 pCt. af Agerjorden. Til Sammenligning anføres, at Arealet med Rug optog 10.7, Byg 9.1, Blandsæd (til Modenhed) 6.6 og Hvede 1.6 pCt. af Agerjorden. I Tabelform er givet en Oversigt over Havrearealets Forskydning i Aarene

1861—1907, hvoraf fremgaar, at det med Havre dyrkede Areal i 1861 udgjorde 17.6 pCt., medens det i 1907, som ovenfor nævnt, udgjorde 15.6, altsaa 2 pCt. mindre; men lægges hertil en Del af Blandsædarealet, der i 1861 kun optog 1.7 pCt. af Agerjorden, opvejes Nedgangen rigelig derved. I samme Beretning er Havrens Foldudbytte (Tdr. pr. Td. Ld.) sammenstillet for de 4 Tidsrum 1875—1884, 1885—1894, 1895—1904 og 1904—1908, hvoraf ses, at Foldudbyttet er i stadig Fremgang gennem disse Aar: paa Øerne fra 12.3 til 16.5, i Jylland fra 10.0 til 11.6 og for hele Landet fra 10.8 til 13.2. Endelig anføres — i Henhold til ca. 200 Besvarelser, indsendte fra Landmænd i Landets forskellige Egne —, at den omkring 1907 mest dyrkede Havresort er Dansk Havre (Øhavre, Grenaa-havre), og at derefter følger for Jyllands Vedkommende Graa Havre, paa Øerne Ligowo-Havre og Beseler-Havre, hvorimod Sorter som Provsti-, Trifoliums- og Hvitling-Havre kun har ringe Udbredelse.

Sammenlignes disse Oplysninger med Tilstandene ved den næste Arealopgørelse i 1912 og den sidste i 1915, finder vi, at Havren i 1912 indtager et Areal af 776 593 Tdr. Ld. eller 16.6 pCt. af det dyrkede Areal og i 1915 751 130 Tdr. Ld. eller 16.5 pCt. af Agerjorden. Havrearealet er i Femaaret 1908—12 forøget med 46 130 Tdr. Ld. og i de 3 Aar 1913—15 formindsket med 25 463 Tdr. Ld. Af det samlede Areal med Korn optog Havren i 1912 ca. 37 pCt., i 1915 ca. 36 pCt. Omtrent 70 pCt. af Havrearealet findes i Jylland, 30 pCt. paa Øerne.

I Femaaret 1908—12 er Havrens Foldudbytte atter gaaet noget op. Det var i Femaaret 1904—08 for hele Landet 13.2, men er i sidste Tidsrum, 1908—12, steget til 14.4, nemlig 17.3 for Øerne og 13.0 for Jylland.

Arealet med Blandsæd til Modenhed (Byg og Havre, undertiden med Indblanding af Bælgsæd) udgjorde i 1896 ca. 217 000 Tdr. Ld. og er siden stadig forøget indtil 1912. Det optog 251 000 Tdr. Ld. i 1901, 307 000 i 1907, 327 000 i 1912 og ligeledes 327 000 Tdr. Ld. i 1915 eller 7.2 pCt. af det dyrkede Areal her i Landet. De nøjagtige Tal i 1912 og 1915 er imidlertid henholdsvis 326 948 og 326 639 Tdr. Ld., hvoraf ses, at der er en lille Tilbagegang paa 309 Tdr. Ld. I øvrigt skal fremhæves, at denne tilsyneladende ringe Forskydning i Blandsædarealets Størrelse indeslutter en for Øerne og Jylland modsat Bevægelse.

idet Arealet med Blandsæd omtrent nøjagtig er formindsket lige saa meget paa Øerne, som det er forøget i Jylland. Yderpunkterne i denne Bevægelse er det nordlige Jylland med en Tilvækst af 14.7 pCt. og Sjælland med en Tilbagegang paa godt 12 pCt.

Havrens Dyrkningsforhold paa Forsøgsmarkerne.

De Forsøg, der omhandles i nærværende Beretning, danner en Fortsættelse af Forsøgene i 1901—1908.

Forsøgene falder i to Afsnit, af hvilke det første omfatter Aarene 1909 og 1910, det andet Aarene 1909—1912. I første Afsnit er Sorternes Antal betydeligt (op imod en Snes), men derefter er der paa Grundlag af de 2 Aars Forsøg udskudt en Del, hvorefter Forsøget i de følgende Aar er fortsat med et mindre Antal Sorter (7 à 8). Følgende Havresorter har været inddragne i Forsøgene: 1) Svaløfs Sejr-Havre, 2) Strubes Schlanstedt-, 3) Tystofte Stjernehavre, 4) Gul Næsgaard-, 5) Svaløfs Guldregns-, 6) Gulhvid Tystofte-, 7) Ligowo-, 8) Graa Havre, 9) Tystofte Nr. 23, 10) Tystofte J, 11) Abed Nr. 171, 12) Dansk Havre (Hessel), 13) Grenaa-Havre (fra Næsgaard J.), 14) Rival (Garton), 15) Stormking (do.), 16) Bountiful (do.) og 17) Universal (do.), af hvilke de 8 førstnævnte er medtagne i alle 4 Forsøgsaar, de øvrige kun i Aarene 1909 og 1910.

Saasæden avles paa særlige, vel adskilte Parceller uden for Forsøgene, for Øernes vedkommende paa Forsøgsstationen ved Lyngby og til Brug paa Stationerne i Jylland paa Forsøgsstationen ved Tylstrup, og der drages Omsorg for ved rettidig Saaning, passende Gødskning, Afsvampning af Udsæden og Renholdelse under Væksten at sikre en vel udviklet, sund og ren Saasæd. Efter Rensning og Sortering udtages en Gennemsnitsprøve, der indsendes til Statsfrøkontrollen til Undersøgelse af Spireevne og Kornvægt. Viser Spiringsundersøgelsen en lavere Spireevne end 95 pCt., føjes til den normale Udsædsmængde 1 pCt. for hver pCt., Spireevnen er under 100. Efter at Stationerne har modtaget Prøverne, maa yderligere Sortering ikke finde Sted.

Af ovenanførte, prøvede Sorter er Sejr-Havre og Guldregns-Havre anskaffede fra Svaløf, Schlanstedt-Havre fra Godsejer *Bencard*, Fodbygaard, Stjernehavre og Gulhvid Tystofte-Havre

Tabel 1. Oversigt over Vejrforholdene i 1909—1912 samt, til Sammenligning, Gennemsnit for flere Aar.

		Middelvarme i Celsius ^o						Samlet Nedbør i Millimeter					
		Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August
Tystofte	1909	÷0.2	4.7	8.9	13.8	15.5	15.6	26.0	38.6	41.5	40.8	63.9	44.1
	1910	3.8	6.6	12.1	16.6	16.8	16.7	10.6	37.7	32.2	58.2	80.1	70.3
	1911	2.6	6.2	13.8	14.7	16.9	18.4	42.6	18.7	15.6	73.5	33.4	39.3
	1912	4.4	6.1	10.0	14.0	18.6	15.5	28.9	18.6	48.9	69.4	74.2	99.2
Gennemsnit for Tystofte 1887—1912		1.8	5.7	11.1	15.3	16.8	16.0	35.3	31.0	38.5	51.5	58.1	68.5
Lyngby	1909	÷1.0	4.1	8.3	13.3	14.5	14.6	42.8	53.0	36.3	83.0	46.5	45.2
	1910	3.2	6.4	11.4	15.6	16.1	15.9	14.5	59.6	61.6	51.8	63.7	61.8
	1911	2.5	6.0	12.7	14.0	16.1	17.5	31.3	40.7	30.8	83.1	63.8	64.2
	1912	3.4	5.8	9.9	13.9	17.5	14.4	40.4	32.4	37.0	53.5	75.0	142.1
Gennemsnit for Lyngby 1890—1911		1.0	5.4	10.9	14.9	16.5	15.7	39.9	43.5	42.9	58.7	61.5	79.1
Aakirkeby	1909	÷0.8	3.3	7.2	13.3	14.5	14.8	99.8	64.1	17.9	39.1	105.0	25.2
	1910	2.5	5.7	10.0	15.1	15.6	15.6	21.2	47.1	57.5	42.8	84.7	113.2
	1911	2.3	5.3	11.1	13.5	16.0	17.9	37.4	33.5	5.9	45.6	60.1	35.5
	1912	2.9	4.6	9.0	13.6	17.7	14.9	41.3	28.8	26.4	46.9	24.7	122.3
Gennemsnit for Aakirkeby 1907—1912		1.5	4.5	9.3	13.8	16.0	15.4	44.1	76.1	36.2	42.8	67.1	84.1
Askov	1909	÷0.5	5.0	8.8	12.8	14.2	14.2	40.0	49.0	46.0	120.8	71.4	96.3
	1910	3.7	6.5	12.0	16.3	16.6	15.8	20.7	47.1	25.1	72.0	78.4	99.4
	1911	2.5	6.2	13.1	14.0	16.6	17.7	74.4	41.2	25.7	97.4	29.9	13.6
	1912	4.3	6.8	9.8	14.6	18.0	14.1	54.0	43.0	57.4	70.1	62.0	140.9
Gennemsnit for Askov 1886—1911		1.3	5.4	10.7	14.3	15.5	14.9	47.0	43	46	57	72	96
Studsgaard	1909	÷0.9	4.4	8.2	12.5	13.8	13.8	40.0	52.3	58.1	38.8	75.5	115.7
	1910	3.8	5.9	11.7	16.1	16.1	15.3	30.8	57.2	27.7	72.8	86.8	146.4
	1911	2.0	5.5	13.1	13.8	16.2	17.5	70.0	25.9	35.5	74.8	29.5	19.9
	1912	3.9	6.0	8.8	13.9	17.6	13.6	38.2	36.6	36.5	55.1	30.7	102.9
Gennemsnit for Studsgaard 1907—1911		1.5	5.0	10.6	13.7	15.2	14.6	46.3	40.0	51.5	66.2	66.7	88.7
Tylstrup	1909	÷1.6	3.8	8.4	12.9	14.0	14.3	28.6	49.8	34.7	29.6	66.4	75.5
	1910	3.1	6.0	11.5	15.3	16.2	15.6	25.7	53.9	44.5	56.8	67.0	146.2
	1911	1.8	5.9	12.8	14.0	16.1	16.8	41.3	17.1	28.5	85.2	55.0	31.6
	1912	3.8	5.4	9.4	13.7	17.3	13.9	34.6	41.8	32.0	94.5	51.6	172.3
Gennemsnit for Tylstrup 1895—1911		1.5	5.0	10.4	14.4	15.6	14.9	35.9	40.5	45.9	45.1	51.5	88.4

Tabel 1 (fortsat).

		Middelvarme i Celsius ^o						Samlet Nedbør i Millimeter					
		Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August
Borris	1909	+0.6	4.8	8.8	12.8	13.4	13.8	28.9	51.8	48.6	45.8	53.4	122.7
	1910	3.2	5.9	12.1	16.4	16.2	15.4	26.2	45.8	16.1	54.4	73.6	117.2
	1911	2.1	5.5	12.8	14.0	16.0	17.5	55.6	28.8	34.0	68.1	32.2	21.7
	1912	3.9	5.9	9.0	13.9	17.5	13.5	34.4	34.5	35.9	64.8	48.8	126.8
Gennemsnit for Borris 1908—1911		1.5	5.1	10.8	14.5	15.4	15.1	43.4	45.6	32.7	49.6	51.9	82.6

fra Tystofte, Gul Næsgaard-Havre og Abed Nr. 171 fra Bestyrer *H. A. B. Vestergaard*, Abed, Dansk Havre (Hessel) fra Godsejer *G. de Lichtenberg*, Hessel, Grenaa-Havre fra Forpagter *S. Pedersen*, Næsgaard J., Ligowo-Havre fra Markfrøkontoret (Trifolium) og Rival, Stormking, Bountiful og Universal fra Mr. Gartons Generaldepot i København, L. Paulsen & Co.

Forsøgene er gennemførte paa alle Forsøgsstationer undtagen Aarslev, nemlig ved Lyngby, Tystofte, Askov (Lermark og Sandmark), Studsgaard og Tylstrup samt ved Aakirkeby og Borris, i alt 8 Forsøgssteder, beliggende i Landets forskellige Egne i god Overensstemmelse med Havrens store Dyrkningsomraade.

I Tabel 1 er givet en Oversigt over Varme og Nedbør i Maanederne Marts—August ved alle Forsøgssteder undtagen Askov Sandmark, hvor Vejrforholdene regnes for at være ens med Askov Lermarks. Med Hensyn til Dyrkningsvilkaarene (Jordbundsforhold, Forfrugt, Gødskning m. m.) henvises til Beskrivelsen af Forsøgene ved hvert enkelt Forsøgssted.

Som et Udtryk for Havreafgrødernes Størrelse er i Tabel 2 opført Udbyttet af Gul Næsgaard-Havre paa alle 8 Forsøgssteder i de 4 Forsøgsaar, Beretningen omfatter. Det ses her, at de lermuldede Jorder ved Lyngby, Tystofte, Aakirkeby og Askov Lermark i Gennemsnit for de 4 Aar har givet fra ca. 34 til 42 Ctn. Kærne og fra 50 til 67 Ctn. Halm, medens de sandmuldede Jorder ved Askov, Studsgaard, Borris og Tylstrup i Gennemsnit har givet fra ca. 21 til 27 Ctn. Kærne og 31 til 47 Ctn. Halm pr. Td. Ld. I Femaaret 1908—12 an-

gives Havrens Kærneudbytte for hele Landet at være 20.2 Ctn. pr. Td. Ld. Udbyttet af Havre paa Forsøgsstationernes sandede Arealer falder altsaa omtrent sammen med Landets Middelhøst i de paagældende Aar, medens samtlige Forsøgsmarker gen-

Tabel 2. Udbyttet af Gul Næsgaard-Havre paa Forsøgsmarkerne 1909—1912.

	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit
Kærneudbytte i Centner pr. Td. Ld.					
Lyngby	48.5	38.5	35.1	41.6	40.9
Tystofte	50.1	30.6	36.5	41.8	39.8
Aakirkeby	36.5	47.5	34.2	48.2	41.6
Askov Lermark	37.7	31.3	29.4	37.8	34.1
Askov Sandmark	17.2	24.0	21.7	22.8	21.4
Studsgaard	20.5	18.8	27.2	(24.5)	22.7
Borris	26.6	18.3	30.5	25.2	25.2
Tylstrup	21.0	20.8	36.8	30.6	27.3
Gennemsnit ...	32.3	28.7	31.4	34.0	31.6
Halmudbytte i Centner pr. Td. Ld.					
Lyngby	74.1	56.1	66.8	73.2	67.4
Tystofte	68.4	30.2	43.8	58.1	50.1
Aakirkeby	48.7	67.8	47.4	76.4	60.0
Askov Lermark	78.6	52.3	60.6	57.6	62.3
Askov Sandmark	23.9	40.8	26.5	31.8	30.8
Studsgaard	36.5	32.2	37.0	(40.7)	36.6
Borris	59.0	34.7	46.4	47.8	47.0
Tylstrup	35.4	33.5	58.0	46.0	43.2
Gennemsnit ...	53.1	43.4	48.3	54.0	49.7

nemsnitlig har givet 11.4 Ctn. Kærne over Landets Middelhøst. Forsøgsstationernes Afgrøder er saaledes noget større end Landets Middelhøst af Havre og svarer omtrent til Afgrøder i vel drevne Landbrug.

Forsøgene ved Tystofte.

Forsøgsstationen ved Tystofte har mild, lermuldet Jord med sandblandet Lerunderlag og er i god Gødningskraft. Forfrugten har i alle Aar været enaarig Kløver eller Kløver og Græs i Blanding, hvortil ikke er anvendt Gødning. Havren er

i 1909 ugødet, i 1910 gødet med 100 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 50 Pd. 37 pCt. Kaligødning, i 1911 med 100 Pd. Chilisalpeter + 100 Pd. 18 pCt. Superfosfat og i 1912 med 100 Pd. Chilisalpeter. Der er hvert Aar anvendt en Udsædsmængde af 200 Pd. pr. Td. Ld. af alle Sorter, og Saadatoen har i de 4 Forsøgsaar 1909—12 været henholdsvis 21., 5., 10. og 17. April. Parcelstørrelsen var i de to første Forsøgsaar $\frac{1}{300}$ Td. Ld., i de to sidste Aar $\frac{1}{200}$ Td. Ld. Fællesparcellernes Antal har i alle Aar været 8 med Maaleprøve paa hver 3. Parcel.

De aarlig indsendte Forsøgsresultater har været ledsagede af følgende Bemærkninger:

1909. Havren spirede ret hurtigt og særdeles ensartet over hele Forsøget; den voksede meget kraftigt til og holdt sig ret godt staaende til hen i Juli Maaned, da en stærk Regn slog den ned. I store Dele af Marken rejste den sig dog delvis igen, men et Par Uger før Høst faldt atter en stærk Regn, som i Forbindelse med Storm fra Sydvest yderligere fik den til at gaa i Leje, hvorfra den ikke senere rejste sig. Nogle Parceller maatte udskydes paa Grund af Lyspletsyge. Høstforholdene var vanskelige som Følge af Regnvejr; men det lykkedes dog at faa Havren bjerget i nogenlunde god Tilstand og uden nævneværdigt Kærnespild.

1910. Spiringen og den nærmest derefter følgende Udvikling var normal og god. Tørken i Juni svækkede Planternes Udvikling meget; Lyspletsyge optraadte stærkt paa de Gartonske Sorter, derimod næsten ikke paa de øvrige Havresorter. Ogsaa de 4 Sorter fra Garton blev ulige stærkt angrebne, Stormking mindst, Rival mest. Ved Høstning den 4. August var de fleste Sorter, navnlig Ligowo og Gartons, stærkt modne, hvoraf fulgte lidt Kærnespild fra alle Parceller, dog nok mest fra Sorten Stormking.

1911. Havren spirede godt, og der blev en passende tæt Plantebestand over hele Forsøget. De første 2 à 3 Parceller i hver Række var noget angrebne af Lyspletsyge, og Havren var i disse Parceller kendelig svagere end i de øvrige. Der var ingen Lejesæd i Marken, og Karaktererne for Straastivhed er derfor kun Udtryk for en større eller mindre hængende Tilbøjelighed.

1912. Spiringen var tilfredsstillende. I Forsommeren sporedes en Del Angreb af Smælderlarver, navnlig i den østlige Del af Marken, hvorved Havren udtyndedes en Del; der var ingen synlig Forkel paa Larvernes Angreb paa de forskellige Sorter. Kun lidt Lejesæd. Samtlige Sorter blev mejede samtidig og under vanskelige Vejrforhold.

Resultaterne fra Forsøgene med Havresorter ved Tystofte i Aarene 1909—1910 findes opførte i Tabel 3. Det vil heraf ses, at Sejr-Havre staar 1—2 Ctn. højere i Kærneudbytte

Tabel 3. Resultater af Forsøg med 15 Havresorter
paa Forsøgsmarken ved Tystofte 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgørde	Vægt af		Straastivhed I—10. 10 = helt staaende
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg	
Sejr-Havre	42.2	53.1	44	140	34	8.7
Abed Nr. 171	40.9	53.1	44	139	38	7.3
Stjernehavre.....	40.5	45.6	47	134	31	5.7
Schlanstedt-Havre.....	40.4	55.7	42	134	36	7.8
Gul Næsgaard-Havre	40.4	49.3	45	140	38	8.2
Gulhvid Tystofte-Havre.....	40.3	50.6	44	138	33	6.4
Tystofte J.....	40.1	52.4	43	127	33	6.2
Tystofte 23.....	40.1	44.6	47	131	31	6.0
Dansk-Havre, Hessel	38.8	47.8	45	137	35	6.8
Grenaa-Havre, Næsgaard....	38.4	49.6	44	131	35	5.8
Ligowo-Havre	38.8	49.4	44	140	37	6.5
Rival (Garton)	34.2	43.9	44	127	29	7.4
Bountiful (do.).....	33.8	50.4	40	135	39	9.4
Stormking (do.).....	31.8	42.9	43	132	45	9.8
Universal (do.).....	30.3	48.1	39	127	39	5.7

end de nærmest følgende gode Sorter, som Stjernehavre, Schlanstedt, Gul Næsgaard og Gulhvid Tystofte, der meget nær har givet samme Udbytte. Dansk Havre og Ligowo staar med et Udbytte, der er 3 à 4 Ctn. lavere end Sejr-Havrens, og de 4 Gartonske Sorter, Rival, Bountiful, Stormking og Universal, har givet fra 8 til 12 Ctn. Kærne mindre end Sejr-Havre. Halmudbyttet er størst hos Schlanstedt-Havre, idet denne har givet 2.6 Ctn. mere end Sejr-Havre og fra 3.3 til 12.8 Ctn. mere end de øvrige Sorter. Halmmængden er lille (45.6) hos Stjernehavre og mindst (42.9) hos Stormking. Tøndevægten i danske Pund er høj hos Sejr-, Gul Næsgaard- og Ligowo-Havre, hvor den er 140; de øvrige Sorter staar alle lavere, nemlig fra 127 til 139. Kornvægten (Kornstørrelsen), angivet i Milligram pr. Korn, er meget høj (45) hos Stormking, men det skyldes delvis den Omstændighed, at denne Havresort indeholder mange Dobbeltkorn, der altsaa bestaar af 2 Kærner. Bountiful, Universal, Gul Næsgaard, Abed Nr. 171 og Ligowo

har alle høj Kornvægt (37—39); lavest staar Stjernehavre og Rival.

Straastivheden, som her betyder Sortens Evne til at holde sig staaende, og som er bedømt ved Graddal 1—10, hvor 10 betyder helt staaende, 1 helt i Leje, er, som det ses af Tabellen, ret forskellig. Bedst staaende er Stormking og Bountiful, men Sorter, som busker sig svagt, og af hvilke navnlig Stormking har faa og meget grove Straa, er til Gengæld tilbøjelige til at knække for Vinden og kan af denne Aarsag lide betydelig Skade. Sejr-Havre og Gul Næsgaard- hører til de mest stivstraaede blandt de Sorter, der i øvrigt betyder noget. Stjernehavren er noget blødstraaet.

Tabel 4. Resultater af Forsøg med 7 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Tystofte 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgroede	Vægt af		Straa- stivhed 1—10. 10 = helt staaende
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg	
Sejr-Havre	41.3	52.3	44	140	34	9.1
Gulhvid Tystofte-Havre...	40.4	52.3	44	138	34	7.7
Schlanstedt-Havre.....	40.3	55.4	42	131	36	8.0
Tystofte Nr. 23	40.3	47.4	46	134	32	6.7
Gul Næsgaard-Havre	39.3	50.1	44	138	38	8.6
Stjernehavre.....	39.6	47.1	46	134	32	6.5
Ligowo-Havre	37.4	49.4	43	141	37	7.4

Efter at Forsøgene var gennemførte i 2 Aar med foran nævnte 15 Sorter, blev der foretaget en Opgørelse, paa Grundlag af hvilken 8 Sorter blev skudte ud, hvorefter Forsøgene fortsattes yderligere i 2 Aar med 7 Havresorter. Med disse er der altsaa udført Forsøg i 4 Aar, og Resultaterne herfra er opførte i Tabel 4. Af denne fremgaar, at Sejr-Havren fremdeles hævder Førerstillingen, idet den har givet fra 0.9 til 3.9 Ctn. Kærne mere end de øvrige Havresorter. Det bør fremhæves, at de fleste (5) af disse har givet meget nær samme Udbytte, nemlig fra 39.6 til 40.4 Ctn. Kærne pr. Td. Ld., medens Ligowo-Havren staar godt 2 Ctn. derunder. Halmudbyttet er — som i foran nævnte Forsøgsrække (Tabel 3) — størst hos Schlanstedt-

Havre og mindst hos Stjernehavre. Kvalitetsvægten saavel som Straastivhed er ligeledes i god Overensstemmelse med Resultaterne fra den første Forsøgsperiode i 1909—10, idet Ligowo-, Sejr-, Gul Næsgaard- og Gulhvid Tystofte-Havre har høj Tøndevægt (138—141), Gul Næsgaard- og Ligowo-Havre tillige høj Kornvægt (37—38). Mest stivstraaet er Sejr-, Gul Næsgaard- og Schlanstedt-Havre.

Forsøgene ved Lyngby.

Jorden er let lermuldet med stenet og sandblandet Lerunderlag. Forfrugten har i 1909, 1910 og 1912 været Vinterbyg, hvortil er gødet med alsidig Kunstgødning, i 1911 Kartofler, gødede med Staldgødning og alsidig Kunstgødning. Havren er hvert Aar gødet med 300 Pd. Chilisalpeter, 300 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 200 Pd. 37 pCt. Kaligødning pr. Td. Ld. Der er i 1909, 1911 og 1912 anvendt en Udsædsmængde af 200 Pd. pr. Td. Ld.; i 1910 benyttedes, af Hensyn til en noget lavere Spireevne, fra 210 til 240 Pd., afpasset efter de enkelte Sorters Spireevne. Saadatoen har i de 4 Aar været henholdsvis 21., 4., 6. og 16. April. Parcelstørrelsen var overalt $\frac{1}{300}$ Td. Ld. med Maaleprøve paa hver 3. Parcel, og der er anvendt 6 Fællesparceller.

De aarlig indsendte Forsøgsresultater har været ledsagede af følgende Bemærkninger:

1909. Havren spirede godt og udviklede sig særdeles godt i Sommerens Løb. En Del af Sorterne gik ret stærkt i Leje. Høsten vanskelig, Udbyttet godt.

1910. Havren spirede godt og udviklede sig ret normalt. Først i Maj faldt en stærk Plaskregn, som skorpede Jorden og, saa vidt det kunde skønnes, hæmmede Væksten noget, ligesom den tørre Periode i Juni vanskeliggjorde den en Del, hvorved især Halmmængden trykkes. Men Kærneudbyttet blev godt. Der sporedes ingen Sygdomme af Betydning.

1911. Havren spirede godt og udviklede sig i Begyndelsen særdeles godt. Den tørre Sommer hæmmede senere Udviklingen noget. Høsten indtraf tidligt. Der sporedes noget Angreb af Havreaal.

1912. Spiringen god, og Udviklingen i det hele udmærket. Der var næsten ingen Forskel paa de enkelte Sorters Modningstid.

I Tabel 5 er Resultaterne fra Forsøg med 16 Havresorter i Aarene 1909 og 1910 opførte. Sorterne er opstillede efter

Kærneudbyttet i Gennemsnit for de 2 Forsøgsaar. Det ses, at Gul Næsgaard og Stjernehavre staar øverst med et Udbytte af 43.5 og 43.4 Ctn. Kærne pr. Td. Ld. Sejr-Havren har 42.5, og de Gartonske Sorter staar lavest med indtil 11.5 Ctn. Kærne mindre end Gul Næsgaard-Havre. Størst Halmudbytte har Gulhvid Tystofte-, Guldregns-, Schlanstedt- og Gul Næsgaard-Havre

Tabel 5. Resultater af Forsøg med 16 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Lyngby 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgroede	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Gul Næsgaard-Havre	43.5	65.1	40	137	40	8.4	5.4
Stjernehavre	43.4	58.5	43	136	36	7.1	6.1
Tystofte Nr. 23	42.8	58.6	42	136	35	6.6	6.4
Abed Nr. 171	42.6	63.1	40	137	40	7.7	4.5
Sejr-Havre	42.5	64.2	40	143	37	8.2	5.4
Guldregns-Havre	42.4	66.0	39	144	33	7.9	3.8
Tystofte J	42.1	62.9	40	130	34	7.1	8.3
Schlanstedt-Havre	41.1	65.4	39	139	38	8.1	8.1
Ligowo-Havre	41.1	63.7	39	143	40	6.7	3.0
Dansk Havre	40.9	62.9	39	136	39	7.5	4.8
Grenaa-Havre, Næsgaard .	40.7	62.0	40	133	40	6.7	5.9
Gulhvid Tystofte-Havre . .	40.1	66.6	38	138	35	7.1	5.9
Rival (Garton)	39.6	57.4	41	129	33	6.5	3.2
Bountiful (do.)	36.2	62.6	37	136	41	6.3	4.7
Universal (do.)	32.7	63.1	34	131	43	6.5	2.0
Stormking (do.)	32.5	61.0	35	132	49	9.1	1.2

med fra 65.1 til 66.6 Ctn. pr. Td. Ld. Lavest staar Stjernehavre med 58.5. Tøndevægten er høj hos Guldregns-, Ligowo- og Sejr-Havre med 143—144 Pd.; den er lavest hos Universal med 131. Kornvægten varierer fra 33 til 49 mg pr. Korn; højest staar Stormking, lavest Guldregns-Havre og Rival. Straastivheden er størst hos Stormking, men god hos Gul Næsgaard-, Sejr- og Schlanstedt-Havre, medens Stjernehavre og Tystofte Nr. 23 staar lavt. Bedømmelsen af Sorternes Tidlighed viser, at Tystofte J og Schlanstedt-Havre er sildige, medens Gul Næsgaard- og Sejr-Havre nærmest er middelsildige og Ligowo-, Guldregns-Havre, Universal og Stormking tidlige.

Paa samme Maade, som nævnt under Tystofte, blev en Del Sorter efter 2 Aars Forsøg skudte ud, hvorefter Forsøgene blev fortsatte i 2 Aar til med Resten. Resultatet af disse 4 Aars Forsøg er opført i Tabel 6. Af denne ses, at den Rækkefølge, hvori Sorterne kommer, naar de ordnes efter Kærneudbytte, i alt væsentligt er den samme som i Tabel 5. Stjernehavre,

Tabel 6. Resultater af Forsøg med 7 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Lyngby 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg	
Stjernehavre.....	41.1	61.5	40	143	34	7.6
Gul Næsgaard-Havre	40.9	67.4	38	145	38	8.7
Sejr-Havre	40.6	67.4	38	151	36	8.4
Schlanstedt-Havre.....	39.9	70.2	36	145	37	8.3
Guldregns-Havre	39.8	68.6	37	151	33	8.5
Gulhvid Tystofte-Havre...	39.8	69.0	36	147	34	7.9
Ligowo-Havre	38.9	64.8	38	148	38	7.5

Gul Næsgaard- og Sejr-Havre staar øverst med omtrent samme Udbytte. Ligowo-Havre staar lavest (2.2 Ctn. under Stjernehavre). Halmudbyttet er størst hos Schlanstedt-Havre, lavest hos Stjernehavre. Størst Tøndevægt har Sejr- og Guldregns-Havre (151), størst Kornvægt Gul Næsgaard- og Ligowo-Havre (38). Straastivheden er bedst hos Gul Næsgaard-Havre, ringest hos Ligowo- og Stjernehavre.

Forsøgene paa Askov Lermark.

Jordbunden er let lermuldet, noget kold, med stenet Lerunderlag. Forfrugten har været 2rd. Byg uden Gødning i 1909, Havre med Staldgødning i 1910, Runkelroer med Staldgødning og alsidig Kunstgødning i 1911 og 1912. Havren i Forsøget er i 1909 og 1910 gødet med henholdsvis 25 000 og 20 000 Pd. Staldgødning pr. Td. Ld. samt i 1909 med 100 Pd. Chilisalpeter og 200 Pd. 18 pCt. Superfosfat; i 1910 med 100 Pd. Chilisalpeter og 100 Pd. 18 pCt. Superfosfat. I 1911 og 1912 er Havren

gødet med henholdsvis 125 Pd. Norgesalpeter + 100 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 100 Pd. Chilisalpeter + 100 Pd. Superfosfat pr. Td. Ld. Havren er i de 4 Forsøgsaar saet henholdsvis 30., 18., 29. og 23. April. Parcelstørrelsen har været $\frac{1}{300}$ Td. Ld. i 1909 og 1910, og der er anvendt 6 Fællesparceller med Maaleprøve paa hver 3. Parcel. I 1911 og 1912 har Parcelstørrelsen været $\frac{1}{200}$ Td. Ld., og der er benyttet 10 Fællesparceller uden Maaleprøve.

Til Forsøgene er knyttet følgende Bemærkninger:

1909. Havren spirede hurtigt og kom straks i god Vækst, der fortsattes hele Sommeren. Trods det stærke Nedslag og den kraftige Vækst blev der dog ingen egentlig Lejesæd. Kun den Graa Havre og ganske enkelte andre Sorter var liggende ved Modningstiden. En Del Sorter var hængende eller duvende. Ved Høst stod Havren som en stor og kraftig Afgrøde. Intet Angreb af Skadedyr eller Svampe. Over hele Skiftet har der vist sig baade 2rd. Byg og 6rd. Byg, hidrørende fra Bygafgrøden Aaret forud.

1910. Havren spirede hurtigt og kom smukt op. Væksten har været normal Sommeren igennem. Afgrøden har tilsyneladende intet lidt ved Tørken. Nu ved Høsten staar den med en passende tæt Bestand, jævn og ensartet. Der har ikke været noget særligt Angreb af Plantesygdomme.

1911. Saaningen foregik noget sent paa Grund af Regn. Havren kom forholdsvis hurtigt op; den buskede sig meget lidt, men udviklede sig i øvrigt normalt indtil sidst i Juli, da det usædvanlig tørre Vejr standsede Væksten og fremtvang en for tidlig Modning. Det er særlig de sildige Sorter som Schlanstedt- og Gul-Næsgaard-Havre, der er blevne nødmodne. Graa Havre syntes ikke at have lidt synderligt af Tørken. Væksten i de enkelte Fællesparceller er trykket ulige stærkt af Tørken. Havremarken som Helhed ret ensartet og pæn at se til.

1912. Havren blev saet i bekvem Jord og kom hurtigt og smukt op. Væksten forløb normalt i den første Tid, men under og efter Skridningen blev Bestanden noget ujævn i Højden, som om den var plukket i Toppen. (Dr. Ravn mente, det var en Følge af Rodbrand). Afgrøden staar nu ved Høsten ret godt, men er knap saa stor, som den efter det gode Vejr og øvrige Vækstforhold kunde ventes at være, og er gennemgaaende lidt tvemoden. Den ujævne Topflade ses endnu. Noget tilsvarende ses i de fleste Havremarker her paa Eggen.

Forsøgene omfatter en 2-aarig Periode i 1909 og 1910 med 17 Havresorter og en 4-aarig Periode med 8 Havresorter. Resultaterne fra den første (1909—10) er opførte i Tabel 7. Af denne vil det ses, at Schlanstedt-Havren staar øverst med et Kærneudbytte af 38.5 Ctn. pr. Td. Ld., og at derefter følger Sej-

Havre, Stjernehavre og Gul Næsgaard-Havre. De tidlige Sorter, Guldregns-Havre, Dansk Havre og Ligowo-, har givet indtil 6 Ctn. Kærne mindre end Schlanstedt, og de 4 Sorter fra Garton, Rival, Stormking, Bountiful og Universal, endog indtil

Tabel 7. Resultater af Forsøg med 17 Havresorter paa Askov Lermark 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Schlanstedt-Havre.....	38.5	71.5	35	130	34	7.5	8.0
Tystofte J.....	35.9	63.2	36	124	31	6.0	8.0
Sejr-Havre.....	35.1	64.6	35	133	36	8.0	6.3
Stjernehavre.....	34.9	56.2	38	128	33	6.5	4.5
Gul Næsgaard-Havre....	34.5	65.5	35	130	38	7.5	5.8
Tystofte Nr. 23.....	34.4	56.4	38	128	31	5.5	5.8
Graa Havre.....	34.2	66.1	34	112	30	3.5	8.3
Gulhvid Tystofte-Havre..	34.0	63.1	35	131	33	7.0	7.0
Abed Nr. 171.....	33.8	59.1	36	131	39	8.0	5.0
Guldregns-Havre.....	33.8	61.5	35	139	34	8.0	4.0
Dansk Havre, Hessel....	33.2	60.1	36	128	37	7.0	5.8
Grenaa-Havre, Næsgaard.	32.7	57.0	36	127	36	7.5	5.8
Ligowo-Havre.....	32.5	53.1	38	137	38	7.0	3.8
Rival (Garton).....	30.8	53.1	37	125	31	—	3.8
Stormking (do.).....	28.4	58.8	33	134	46	9.5	2.5
Bountiful (do.).....	27.7	61.9	31	135	43	—	5.8
Universal (do.).....	26.8	58.1	31	127	44	7.5	3.8

12.2 Ctn. Kærne mindre pr. Td. Ld. end Schlanstedt. Ogsaa Halmmængden er stor hos Schlanstedt-Havren (71.5), ret stor hos Graa Havre, Gul Næsgaard-, Sejr-Havre og Gulhvid Tystofte-Havre (63—66), men lille hos Stjernehavre og Ligowo-Havre (53—56). Hvad Kvaliteten angaar, har Guldregns-Havre den højeste Tøndevægt (139), hvorefter følger Ligowo-Havre (137); Sejr-Havre har 133, Gul Næsgaard- 130 og Gulhvid Tystofte-Havre 131. Stjernehavre og Dansk Havre staar begge med 128, medens Graa Havre, der staar lavest, kun vejer 112 Pd. pr. dansk Tønde. Kornstørrelsen varierer fra 31 til 46 mg pr. Korn. Abed Nr. 171 har en betydelig Kornvægt (39), Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre har begge 38, Sejr-Havre 36,

Guldregns-Havre, Stjernehavre og Graa Havre henholdsvis 34, 33 og 30. I Henseende til Straastivhed hører Sejr-Havre, Guldregns-, Abed Nr. 171, Gul Næsgaard- og Schlanstedt-Havre til de bedste; Graa Havre er blødstræet. Endelig fremgaar af Tabel 7, at Ligowo- og Guldregns-Havre samt Gartons Sorter er tidlige, Dansk Havre, Gul Næsgaard- og Sejr-Havre nærmest middeltidlige, medens Schlanstedt- og Graa Havre er sildige.

Tabel 8. Resultater af Forsøg med 8 Havresorter paa Askov Lermark 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Stjernehavre	35.5	54.6	39	132	33	7.8	4.2
Schlanstedt-Havre.....	35.4	66.2	35	134	36	8.8	6.8
Sejr-Havre	34.2	62.0	36	139	35	8.5	5.3
Gul Næsgaard-Havre	34.1	62.3	35	134	38	8.5	7.5
Gulhvid Tystofte-Havre..	33.4	60.1	36	135	34	7.8	5.1
Guldregns-Havre	33.2	58.9	36	144	33	8.0	3.5
Graa Havre	32.5	62.6	34	117	30	4.5	7.5
Ligowo-Havre	32.4	53.5	38	141	38	8.5	2.9

I Tabel 8 er Resultaterne fra Forsøg med 8 Havresorter i Aarene 1909—12 opførte. Højest staar, hvad Kærneudbyttet angaar, Stjernehavren med 35.5 Ctn., hvorefter følger Schlanstedt-, Sejr- og Gul Næsgaard-Havre med henholdsvis 35.4, 34.2 og 34.1 Ctn. pr. Td. Ld. Gulhvid Tystofte, Guldregns-, Graa Havre og Ligowo-Havre har i Gennemsnit for de 4 Forsøgsaar givet fra 2.1 til 3.1 Ctn. Kærne mindre end Stjernehavre pr. Td. Ld. I Halmudbytte staar Schlanstedt-Havren øverst med 66.2 Ctn., hvorefter følger Graa Havre, Gul Næsgaard og Sejr-Havre med henholdsvis 62.6, 62.3 og 62.0 Ctn. pr. Td. Ld. Lavest staar Ligowo-Havre med 53.5 Ctn. Tøndevægten er højest hos Guldregns-Havre, der har 144, hvorefter følger Ligowo-, Sejr-, Gulhvid Tystofte-, Gul Næsgaard- og Schlanstedt-Havre med henholdsvis 141, 139, 135 og 134. Stjernehavre har 132, og lavest staar Graa Havre med 117 Pd. pr. dansk Tønde. Korn-

vægten er størst hos Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre, der begge har 38; lavt staar Stjernehavre og Guldregns-Havre med 33, lavest Graa Havre med 30 mg pr. Korn. I Straastivhed er Schlanstedt- øverst, hvorefter følger Sejr-, Gul Næsgaard- og Ligowo-Havre, der staar ens. Gulhvid Tystofte- og Stjernehavre følger dernæst; lavest staar Graa Havre. Hvad Tidligheden angaar, er Ligowo-, Guldregns- og Stjernehavre tidlige, Sejr-Havre, Schlanstedt-, Gul Næsgaard- og især Graa Havre er sildige.

Forsøgene ved Aakirkeby.

Forsøgsarealet bestaar her af stærk, lidt kold, lermuldet Jord med stivt Lerunderlag. Forfrugten har hvert Aar været Kartofler, hvortil er gødet med Staldgødning, og i de tre af Aarene tillige med alsidig Kunstgødning. Til Havren er gødet med alsidig Kunstgødning, der bestod af 150—200 Pd. Chilisalpeter, 150—200 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 75—150 Pd. 37 pCt. Kaligødning. Havren er bredsaet og nedpløjet med Haandplov. Der er i 1909, 1911 og 1912 saet 200 Pd. pr. Td. Ld.; i 1910 lidt mere og afpasset efter Spireevnen, der i dette Aar var lidt under det normale. Havren er i de enkelte Aar saet henholdsvis 4. Maj, 14., 19. og 24. April. Parcelstørrelsen var i 1909 og 1910 $\frac{1}{400}$ Td. Ld. med henholdsvis 4 og 5 Fællesparceller og med Maaleprøve paa hver anden Parcel i 1909 og paa hver tredje Parcel i 1910. I 1911 og 1912 var Parcelstørrelsen $\frac{1}{200}$ Td. Ld. med henholdsvis 7 og 6 Fællesparceller og med Maaleprøve paa hver tredje Parcel.

Til Forsøgene er der ved den aarlige Opgørelse knyttet følgende Bemærkninger:

1909. Spiringen god undtagen for Gartons Sorter, af hvilke særlig Bountiful og Stormking spirede meget langsomt. Plantebestanden blev dog tilsyneladende lige saa god som hos de andre Sorter. Havren udviklede sig langsomt og ikke kraftigt. Aarsagen hertil var muligvis den mindre Tilførsel af Kunstgødning. Af Sygdomsangreb bemærkedes Hvidaks i ret høj Grad hos alle Sorter. En stærk Storm midt i August afpiskede en Del Kærne, mest af Ligowo. Modningen indtraadte sent, Høstningen var besværlig paa Grund af det ustadige Vejr, og Halmvægten derfor noget upaalidelig.

1910. Dagen efter Saaningen faldt en meget stærk Regn, der slog Jorden sammen. Spiringen foregik meget langsomt og uens. Mest langsom spirede Stormking, dernæst Universal. Plantebestanden skønnedes dog ikke at være synderlig forskellig. Havren udviklede sig i Begyn-

delsen noget langsomt, blev i det hele ikke stor i Straaet, men med god Kærneansættelse. Modningen indtraadte nogenlunde samtidig for de fleste Sorters Vedkommende. Vejret noget ustadigt i Høsttiden. Der bemærkedes ingen Sygdomsangreb af nævneværdig Betydning.

1911. Spiringen var noget utilfredsstillende, rimeligvis paa Grund af Maj Maanedes ringe Nedbør og navnlig de i hele Maanedens herskende, stærkt tørrende Vinde. I det hele udviklede Havren sig utilfredsstillende i den tørre Sommer. Modningen indtraf tidlig, omtrent samtidig for alle Sorterne. Ingen Sygdomsangreb af Betydning.

1912. Spiringen foregik ensartet, men lidt langsomt. Udviklingen igennem Sommeren var god, men Straaet noget fint og svagt hos nogle af Sorterne; ingen af dem gav Lejesæd. Høsten faldt sildig og var meget besværlig i den regnfulde Høstperiode. Ingen Sygdomsangreb af Betydning.

Tabel 9. Resultater af Forsøg med 11 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Aakirkeby 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Straaetivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst.
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Tystofte J.	45.8	63.0	42	128	36	6.0	7.0
Sejr-Havre	45.0	60.7	43	139	39	9.0	7.0
Abed Nr. 171.....	44.8	55.1	45	132	41	7.5	7.0
Schlanstedt-Havre	44.4	64.5	41	134	39	9.5	7.0
Stjernehavre.....	43.8	56.5	44	134	36	7.0	7.0
Tystofte Nr. 23	43.6	55.8	44	123	44	6.0	7.0
Gulhvid Tystofte-Havre..	42.0	59.4	42	135	36	8.0	7.0
Gul Næsgaard-Havre	42.0	58.0	42	139	43	9.0	7.0
Ligowo-Havre	41.6	56.2	43	—	40	9.0	1.0
Stormking (Garton)	33.6	58.6	36	132	51	10.0	5.5
Universal (do.).....	30.8	59.2	34	132	49	9.0	5.5

I den toaarige Periode 1909 og 1910 omfatter Forsøgene 11 Sorter. Resultaterne er opførte i Tabel 9, hvoraf det vil ses, at den sildige og blødstraaede Tystofte J er kommen øverst med 45.8 Ctn. Kærne pr. Td. Ld. Sejr-Havre staar 0.2 Ctn. derunder, hvorefter følger Abed Nr. 171 og Schlanstedt-Havre med henholdsvis 44.8 og 44.4 Ctn., Stjernehavre har givet 43.8, Gul Næsgaard 42.0 og Ligowo-Havre 41.6 Ctn. Kærne pr. Td. Ld. Langt derunder staar Stormking og Universal fra Garton med

henholdsvis 33.6 og 30.8 Ctn. eller 12.2 og 15.0 Ctn. Kærne pr. Td. Ld. mindre end den stærkest ydende. Halmmængden er størst hos Schlanstedt-Havre, der har givet 64.5 Ctn. pr. Td. Ld., medens den lavest staaende har givet 55.1 Ctn. Tøndevægt og Kornvægt er opført i Tabel 9, men gælder kun for Aaret 1909. Sejrhavre og Gul Næsgaard-Havre staar højest i Tøndevægt og har tillige en god Kornstørrelse. Straastivheden er god hos Schlanstedt-, Sejrhavre, Gul Næsgaard-, Ligowo- og især hos Stormking, mindre god hos Tystofte J og Stjernehavre. Tidligheden er efter Bedømmelsen her omtrent ens hos de fleste Sorter. Ligowo-Havre er tidlig, Stormking og Universal nærmest middeltidlige, de øvrige er sildige, men det bør nævnes, at Bedømmelsen af Tidligheden her ikke er bestemt direkte, men beregnet efter Høstdatoen, og denne Fremgangsmaade er ikke helt paalidelig.

Tabel 10. Resultater af Forsøg med 6 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Aakirkeby 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Sejrhavre	44.5	60.6	42	144	37	9.3	5.5
Schlanstedt-Havre.....	44.1	66.0	40	140	38	9.8	5.5
Gulhvid Tystofte-Havre..	42.6	59.9	42	139	34	8.8	5.5
Stjernehavre.....	42.5	55.8	43	138	35	8.3	5.5
Gul Næsgaard-Havre	41.6	60.0	41	141	39	9.5	5.5
Ligowo-Havre	40.6	55.9	42	141	38	9.5	1.0

I Tabel 10 er Resultaterne fra Forsøg med 6 Havresorter i 4 Aar (1909—12) opførte. Øverst staar Sejrhavre med 44.5 Ctn. Kærne pr. Td. Ld., hvorefter følger Schlanstedt-, Gulhvid Tystofte-, Stjernehavre og Gul Næsgaard-Havre med henholdsvis 44.1, 42.6, 42.5 og 41.6 Ctn. Kærne pr. Td. Ld. Ligowo-Havre staar lavest med 40.6 eller 3.9 Ctn. Kærne mindre end Sejrhavre. Halmmængden er høj hos Schlanstedt-, Sejrhavre og Gul Næsgaard-Havre, lav hos Ligowo- og Stjernehavre. Tøndevægten er højest hos Sejrhavre (144), ret høj hos Gul Næsgaard- og Ligowo-Havre (141), lav hos Stjernehavre (138).

Kornvægten er størst hos Gul Næsgaard-Havre (39), hvorefter følger Ligowo-, Schlanstedt- og Sejr-Havre; lavest staar Stjernehavre (35). Straastivheden er størst hos Schlanstedt-, Gul Næsgaard- og Ligowo-, mindre hos Sejr- og mindst hos Gulhvid Tystofte- og Stjernehavre. Tidligheden viser kun, at Ligowo-Havre er langt tidligere end de øvrige 5 Sorter, der er prøvede.

Forsøgene paa Askov Sandmark.

Jorden er meget let og tør Sandjord med stenfrit Sandunderlag. Forfrugten var i 1909 Gulerødder, i de øvrige 3 Aar Kartofler. Til Forfrugten er gødet med Staldgødning (20 000 Pd. pr. Td. Ld.), ofte med Tilskud af alsidig Kunstgødning. Havren er i 1909 ugødet, i de øvrige Aar er den aarlig gødet med 150 Pd. Chilisalpeter, 100 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 200 Pd. Kainit pr. Td. Ld. Der er bredsaat 200 Pd. pr. Td. Ld., og Saadatoen har i de enkelte Aar været henholdsvis 27., 14., 28. og 17. April. Parcelstørrelsen har været $\frac{1}{300}$ — $\frac{1}{200}$ Td. Ld., og der er benyttet 6—9 Fællesparceller uden Maaleprøve.

Til Resultaterne er ved den aarlige Opgørelse gjort følgende Bemærkninger:

1909. Trods det kolde og ugunstige Foraar spirede Havren dog ret hurtig frem og har ikke været forulempet af Sandflugt eller Angreb af Sygdom af nogen Art. Bestanden har været fortrinlig og Væksten forholdsvis god. Ved Høsten maa Havren betegnes som en efter Forholdene rigtig god Afrøde med jævn god Vækst og passende Plantebestand i de enkelte Parceller. Havren var godt og ensartet moden og med en tilsyneladende fortrinlig Top. Modningsdato er noteret for hver enkelt Sort, men paa Grund af de ugunstige Høstforhold er Sorterne ikke høstede til forskellig Tid. De blev alle høstede den 9. September.

1910. Samtlige Havreprøver spirede smukt frem og stod fortrinligt indtil omkring den 20. Juni, da de trykkes en Del af Tørken; navnlig var de Gartonske Sorter stærkt medtagne. Trods Tørken maa Havremarken som Helhed betegnes som god. Med Undtagelse af de nævnte Prøver var baade Vækst og Bestand god. Hvor Vækst og Modning var noget uens, er det bemærket ud for vedkommende Parcel.

1911. Samtlige Havreprøver spirede meget smukt frem og stod godt indtil Midten af Maj Maaned. I den tørre Periode fra 20. Maj til 8. Juni trykkes Havren stærkt, og navnlig trykkes de tidlige Sorter. Efter Regnperioden i Juni og det gunstige Vejr først i Juli rettede Prøverne sig godt. Den stærke Tørke og Solvarme sidst i Juli fremkaldte Modningen vel brat; Kærneudviklingen blev dog ret tilfreds-

stillende. Bestanden er jævn overalt, men Væksten er for alle Prøver, undtagen Graa Havre, der staar fuldstændig jævn, noget uensartet. Modningen pæn ensartet. Ganske enkelte Planter hist og her noget angrebne af Fritfluellarver.

1912. Jorden var ved Saaningen meget bekvem og passende fugtig. Med det gunstige Vejr sidst i April kom Havren ret hurtigt og godt op, men blev ynkkelig medtaget under en Sandstorm den 13. Maj; mange Steder blæste Jorden helt bort fra Kærnerne. En god Regn og et Par Dages mildt Vejr lige efter hjalp dog noget. Sidste Halvdel af Maj Maaned var meget kold; i den Tid groede Havren alt for lidt. Først i Juni kom der Fart i Væksten. Ved Høsten stod Havren med ret jævn Planiebestand og Vækst over de enkelte Parceller. Modningsdato er noteret for hver enkelt Parcel. Den Graa Havre var ret stærkt angreben af Brand, baade nøgen og dækket Brand; andre Sygdomme var der intet nævneværdigt af.

Forsøgene omfatter en 2-aarig Periode med 17 Havresorter i 1909—10 og en 4-aarig Periode med 8 Sorter i 1909—12. Resultaterne fra den første er opførte i Tabel 11. Det vil heraf ses, at Graa Havre staar øverst med 22.8 Ctn. Kærne pr. Td. Ld., og at Stjernehavre og Ligowo-Havre følger ret nær efter med et Udbytte paa 22.0 og 21.9 Ctn. Gul Næsgaard-, Sejr- og Schlanstedt-Havre har givet samme Udbytte, men godt 2 Ctn. Kærne pr. Td. Ld. mindre end Graa Havre. Gartons Sorter staar ogsaa her lavest med et Udbytte, der er indtil 7.8 Ctn. under Graa Havres. Halmudbyttet er størst hos Schlanstedt-Havre (37.7) og hos Graa Havre (37.0), ligesom paa Askov Lermark; det er noget mindre hos Gul Næsgaard- (32.4) og hos Sejr-Havre (32.0) og som sædvanlig lavt hos Stjernehavre (28.3). Med Hensyn til Kvaliteten staar Guldregns-Havre højest med en Tøndevægt af 140, Ligowo-Havre vejer 137, Sejr-Havre 136 og Gul Næsgaard-Havre 128 Pd. pr. Td. De øvrige Sorters Tøndevægt varierer fra 122 til 134, undtagen Graa Havre, der kun er 106 Pd. Kornvægten varierer fra 31 til 49 mg pr. Korn og er hos de gode, yderige Sorter ca. 40, hos Stjernehavre og Guldregns-Havre dog kun 34 og hos Graa Havre 31. Straastivheden er kun bedømt i 1909 og viser smaa Forskelligheder for de fleste Sorters Vedkommende, hvilket er naturligt paa Jorder, hvor Lejetilbøjeligheden er yderst ringe. Bedømmelsen af Tidlighed viser, at Ligowo- og Guldregns-Havre er blandt de tidligste Sorter, Schlanstedt og Graa Havre

Tabel 11. Resultater af Forsøg med 17 Havresorter
paa Askov Sandmark i 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgroede	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Graa Havre	22.8	37.0	38	106	31	4.0	9.5
Tystofte Nr. 23	22.1	27.9	44	130	34	5.7	5.0
Abed Nr. 171	22.1	27.9	44	134	41	6.0	4.5
Stjernehavre	22.0	28.3	44	130	34	5.0	5.0
Ligowo-Havre	21.9	29.1	43	137	39	5.5	3.8
Tystofte J.	21.6	31.1	41	122	32	4.5	7.3
Gulhvid Tystofte-Havre..	21.4	31.9	40	131	36	5.5	6.0
Guldregns-Havre	20.8	30.9	40	140	34	5.7	5.0
Gul Næsgaard-Havre	20.6	32.4	39	128	40	6.1	5.8
Sejr-Havre	20.6	32.0	39	136	38	5.3	5.5
Dansk Havre, Hessel	20.6	29.5	41	128	39	5.5	5.8
Schlanstedt-Havre	20.2	37.7	35	128	39	5.5	8.0
Grenaa-Havre, Næsgaard.	19.0	28.2	40	129	40	6.0	5.3
Rival (Garton)	19.5	25.2	44	126	31	5.0	3.8
Stormking (do.)	18.4	30.0	38	132	49	9.0	3.0
Universal (do.)	17.0	31.3	35	124	42	7.0	3.3
Bountiful (do.)	15.5	28.5	35	127	40	6.0	5.3

Tabel 12. Resultater af Forsøg med 8 Havresorter
paa Askov Sandmark 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgroede	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Stjernehavre	23.3	27.9	46	127	33	—	4.7
Graa Havre	22.4	35.2	39	106	30	—	7.7
Ligowo-Havre	22.2	27.8	44	133	38	—	3.4
Guldregns-Havre	21.7	30.5	42	137	32	—	4.3
Gulhvid Tystofte-Havre..	21.7	29.7	42	128	34	—	5.4
Gul Næsgaard-Havre	21.5	30.8	41	126	38	—	5.8
Sejr-Havre	21.3	29.8	42	134	35	—	4.9
Schlanstedt-Havre	21.0	34.5	38	126	38	—	6.7

de sildigste. Stjernehavre er middeltidlig, Gul Næsgaard- og Sejr-Havre nærmest middelsildige.

I Tabel 12 er Resultaterne fra Forsøg ligeledes paa Askov Sandmark med 8 Havresorter i 4 Aar (1909—12) opførte. Her staar Stjernehavren øverst med et Kærneudbytte paa 23.^s Ctn., medens Graa Havre, der er den næste i Rækken, har givet 0.⁹ Ctn. mindre. Ligowo-, Guldregns-, Gulhvid Tystofte-, Gul Næsgaard- og Sejr-Havre følger efter i nævnte Rækkefølge med meget nær samme Udbytte; lavest staar Schlanstedt-Havren med 21.⁰ Ctn. Kærne, hvilket er 2.^s Ctn. mindre end Stjernehavrens.

Forsøgene ved Studsgaard.

Jorden er mager, jærnholdig Sandjord med til Dels stenet Sandunderlag. Forfrugten har i alle Aar været Kartofler eller Rodfrugter, hvortil er gødet med Staldgødning og Chilisalpeter. Havren er gødet med alsidig Kunstgødning, nemlig 100—200 Pd. Chilisalpeter, 200—300 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 100—150 Pd. 37 pCt. Kaligødning. Saamængden har været 200 Pd. pr. Td. Ld., af enkelte særlig storkornede Sorter, som Stormking, er saaet 210 Pd. Havren er bredsaet og dækket med Haandplov. Saadatoen har i de enkelte Aar været 27., 27. og 12. April. Parcelstørrelsen var $\frac{1}{300}$ Td. Ld., og Fællesparcelernes Antal har i 1909 og 1910 været 6, i 1911 derimod 9, overalt med Maaleprøve paa hver tredje Parcel.

Af de Bemærkninger, der har ledsaget de aarlige Sammenstillinger af Resultaterne, hidsættes følgende Uddrag:

1909. Samtlige Prøver af hvid Havre og navnlig alle Gartons Sorter (baade hvide og sorte) var ret stærkt angrebne af Fritfluellarver. Til Trods herfor var Havren vokset ret godt til. Høstningen kunde paa Grund af Regnvejr ikke foretages rettidig paa alle Sorter; enkelte blev overmodne.

1910. Uagtet Tørken omkring Midten af Juni delvis standsede Væksten en Tid, blev Udviklingen i det hele dog ret upaaklagelig, men alle Prøver var stærkt tvemodne, Graa Havre mindst. Alle Prøver blev høstede samtidig.

1911. Havren voksede særdeles jævnt og godt til, men modnede vel hastigt paa Grund af Tørken. Dette gælder især de sildige Sorter (Graa Havre og Schlanstedt-Havre). Ligowo-Havren var mest tve-moden og stærkest angreben af Fritfluellarver.

Forsøgsresultaterne fra Studsgaard er noget usikre. Angreb af Fritfluelarver, stærk Tvemodenhed i Forbindelse med vanskelige Vejrforhold (især Tørke) er de væsentligste Aarsager hertil. Alligevel har Forsøgsresultaterne stor Interesse, idet de viser, hvad man kan vente paa saadanne Lokalteter, hvilke Vanskeligheder man der møder, baade med Henblik paa Forsøgene og i Henseende til Dyrkningsforholdene i Almindelighed.

Forsøgene er udførte ligesom ved de øvrige Stationer igennem de 4 Aar 1910—12, men paa Grund af Sandflugt foreligger der ingen Resultater for 1912. I Overensstemmelse med Opgørelsen ved de andre Stationer deles Forsøgene i en toaarig Periode med et stort Antal Sorter, samt, af før nævnte Grund, i en treaarig Periode med et ringe Antal Sorter.

Resultaterne fra Forsøgene i 1909 og 1910 er sammenstillede i Tabel 13. Heraf fremgaar, at Graa Havre har givet størst Udbytte baade af Kærne og Halm, nemlig henholdsvis 22.4 og 41.3 Ctn. pr. Td. Ld. Schlanstedt-Havren følger derefter med 20.8 og 36.0. Stjernehavren har givet 20.0 og 31.9

Tabel 13. Resultater af Forsøg med 17 Havresorter paa Forsøgsstationen ved Studsgaard 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Fritflue- angreb 1—10. 10 = stærkest angrebet
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg	
Graa Havre	22.4	41.3	35	97	31	1
Schlanstedt-Havre	20.8	36.0	37	111	35	5
Tystofte Nr. 23	20.0	31.9	39	114	34	2
Stjernehavre	20.0	31.9	39	—	33	1
Tystofte J.	19.9	33.0	38	108	32	2
Gul Næsgaard-Havre	19.7	34.4	36	114	39	2
Gulhvid Tystofte-Havre...	19.5	34.0	36	111	34	2
Guldregns-Havre	19.4	33.6	37	115	33	1
Sejr-Havre	19.2	38.0	34	117	36	2
Abed Nr. 171	19.0	30.3	39	117	39	2
Dansk Havre, Hessel	18.6	33.2	36	114	36	4
Ligowo-Havre	18.1	33.0	35	118	39	3
Grenaa-Havre, Næsgaard..	17.9	32.5	36	—	37	3
Rival (Garton)	15.5	30.8	33	104	30	4
Stormking (do.)	13.3	32.5	29	103	44	7
Bountiful (do.)	12.5	32.8	28	101	39	6
Universal (do.)	12.5	31.7	28	103	41	6

Ctn., medens Gul Næsgaard- og Sejr-Havre har givet knap 20 Ctn. Kærne og 34—38 Ctn. Halm. Gartons Sorter staar nederst med 12—16 Ctn. Kærne og 30—33 Ctn. Halm. I Henseende til Tøndevægt staar Ligowo-, Sejr-Havre, Abed Nr. 171 og Guldregns-Havre højest, medens Gartons Sorter og Graa Havre staar lavt. Kornstørrelsen er højest hos de tre Sorter fra Garton samt hos Ligowo-, Abed Nr. 171 og Gul Næsgaard-Havre. Den er lavest hos Rival og hos Graa Havre. Ved Studsgaard er i Sommerens Løb i begge Aar foretaget en Bedømmelse af Fritfluellarvens Angreb, som i begge Aar har været føleligt. I Tabel 13 er Resultaterne fra denne Bedømmelse opførte, hvoraf det ses, at Graa Havre, Guldregns-Havre og Stjernehavre helt er gaaet fri for Angreb, medens Schlanstedt-Havre og især Stormking, Bountiful og Universal har været stærkt angrebne.

Det har i denne Sammenhæng nogen Interesse, at Stormking blandt samtlige Sorter har den svageste Buskning og de kraftigste Skud, medens, omvendt, Graa Havre er tilbøjelig til at give en alt for tæt Bestand.

Tabel 14. Resultater af Forsøg med 8 Havresorter paa Forsøgsstationen ved Studsgaard 1909—1911.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afrøde	Vægt af	
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg
Graa Havre.....	23.5	40.1	36	100	30
Schlanstedt-Havre.....	22.7	35.8	39	115	34
Stjernehavre.....	21.5	31.8	40	121	33
Gul Næsgaard-Havre.....	21.3	34.1	38	117	37
Sejr-Havre.....	20.2	37.8	35	121	35
Gulhvid Tystofte-Havre....	20.1	33.9	37	121	34
Guldregns-Havre.....	19.7	35.2	36	119	33
Ligowo-Havre.....	19.0	33.3	36	120	38

Resultaterne fra den treaarige Periode med 8 Havresorter er opførte i Tabel 14. Det vil af denne ses, at Graa Havre, Schlanstedt- og Stjernehavre staar øverst med henholdsvis 23.5, 22.7 og 21.5 Ctn. Kærne og 40.1, 35.8 og 31.8 Ctn. Halm pr. Td. Ld. Gul Næsgaard-, Sejr-, Gulhvid Tystofte- og Guldregns-Havre følger dernæst med fra 20.2 til 19.7 Ctn. Kærne pr. Td.

Ld. Ligowo-Havren staar lavest med 19.0 Ctn. Kærne. Halm-mængden er størst hos Sejr-Havre (37.8), mindst hos Ligowo-Havre (33.3). Kvalitetsvægten er paa Grund af Tvemodenhed og mangelfuld Udvikling en Del afvigende fra de øvrige Stationers og i det hele noget upaalidelig. Kornvægten stemmer dog ret godt; den er størst hos Ligowo- og Gul Næsgaard-, mindst hos Stjernehavre, Guldregns- og Graa Havre.

Forsøgene ved Borris.

Jorden er god Sandmuld med Sandunderlag. Forfrugten har i alle Aar været Rug, og der er til Havren gødet med 100—200 Pd. Chilisalpeter, 300 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 100—150 Pd. 37 pCt. Kaligødning pr. Td. Ld. aarlig. Saadatoen er for de enkelte Aar henholdsvis 4., 19., 20. og 24. April, og Udsædsmængden har været 200 Pd. pr. Td. Ld. Der er benyttet 7—9 Fællesparceller med Maaleprøve paa hver 3. Parcel. Parcelstørrelsen har været $\frac{1}{300}$ Td. Ld.

Forsøgene er i de enkelte Aar ledsagede af følgende Bemærkninger:

1909. I Efteraaret 1906 blev Marken pløjet om som gl. Græsmark. Den blev i Foraaret 1907 gødet med Kunstgødning og tilsaaet med Ærtehavre. Den fjærnedes i grøn Tilstand saa tidligt, at Marken blev pløjet 2 Gange inden Rugens Saaning i Efteraaret 1907. Umiddelbart forud blev Marken merglet. Havren i 1909 voksede godt til. Alle Prøver af hvid Havre var noget angrebne af Fritfluellarver, Guldregns-Havre mindst, Gartons Sorter mest.

1910. Havren spirede jævnt og ensartet og stod smukt til sidst i Juni Maaned. Fra dette Tidspunkt led den i høj Grad af den langvarige Tørke, som da indtraf, saa Afgrøden ved Høsten blev meget lille. Enkelte Sorter var noget tvemodne. Nogle af de tidlige Sorter blev først høstede et Par Dage efter Modningsdatoen, hvorved en Del blæste af. Den Graa Havre led tilsyneladende mindst under Tørken.

1911. Havren stod i Forsommeren ualmindelig smukt, men Tørken hindrede senere Afgrøden i at opnaa normal Udvikling, hvad der især gik ud over de sildige Sorter. De tidlige Sorter gav smukke og jævnt udviklede Afgrøder.

1912. Havren spirede jævnt og ensartet, men Stormen fra N.V. den 13. Maj med Jordfygning piskede Spirerne stærkt. Havren rettede sig dog senere noget, men den forsinkede Genvækst bevirkede et stærkt Angreb af Fritfluellarver.

Forsøgene omfatter, ligesom ved de øvrige Stationer, en 2-aarig Periode 1909 og 1910 med mange (17) Havresorter og en 4-aarig Periode 1909—12 med et mindre Antal (8) Sorter.

I Tabel 15 er Resultaterne fra Forsøgene i 1909—10 opførte. Ligesom ved Studsgaard staar Graa Havre øverst; den har givet 28.4 Ctn. Kærne pr. Td. Ld., hvilket er 2.9 og 3.4 mere end Schlanstedt- og Stjernehavre, der staar den nærmest.

Tabel 15. Resultater af Forsøg med 17 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Borris 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Straastivhed 1—10. 10 = helt staaende	Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg		
Graa Havre	28.4	48.9	37	101	32	10	10
Schlanstedt-Havre.....	25.5	49.7	34	119	38	10	8
Stjernehavre.....	25.0	44.4	36	117	32	10	3
Tystofte Nr. 23	24.8	41.5	37	117	32	10	3
Tystofte J.....	24.6	48.8	34	112	31	10	8
Abed Nr. 171	23.2	41.8	36	122	41	10	5
Guldregns-Havre.....	23.1	46.8	33	122	32	10	2
Gulhvid Tystofte-Havre..	23.0	45.1	34	118	34	10	6
Dansk Havre, Hessel....	22.7	45.8	33	116	38	10	5
Ligowo-Havre	22.7	41.9	35	125	39	10	1
Sejr-Havre	22.6	48.3	32	120	36	10	5
Gul Næsgaard-Havre....	22.5	46.9	32	115	38	10	8
Grenaa-Havre, Næsgaard.	21.4	44.6	32	112	33	10	5
Rival (Garton).....	20.1	40.4	33	114	33	10	2
Stormking (do.).....	18.2	41.7	30	121	51	10	2
Universal (do.).....	16.7	44.0	28	117	41	10	3
Bountiful (do.).....	15.0	47.0	24	120	40	10	8

Gul Næsgaard- og Sejr-Havre har givet omtrent 6 Ctn. Kærne mindre end Graa Havre, og Gartons Sorter staar med et Mindreudbytte paa 7.3—13.4 Ctn. pr. Td. Ld. Halmudbyttet er størst hos Schlanstedt- (49.7) og Graa Havre (48.9); det er lavt hos Stjernehavre (44.4), lavest staar Ligowo-Havre, Stormking og nogle faa andre med ca. 41 Ctn. pr. Td. Ld.

Tøndevægten er størst hos Ligowo-Havre (125), ret høj (119—122) hos Guldregns-Havre, Abed Nr. 171, Sejr-, Schlanstedt-Havre, Stormking og Bountiful, meget lav hos Graa Havre

(101), der ogsaa har en lav Kornvægt. Ingen af Sorterne har i de to Forsøgsaar, her er Tale om, vist Lejetilbøjelighed paa disse Jorder, hvilket er et Spørgsmaal, som ikke er uden Betydning ved Valg af Havresort til disse Egne. Af Tidlighedsbedømmelsen ses, at Ligowo-Havre er tidligst, Graa Havre sildigst moden.

Tabel 16. Resultater af Forsøg med 8 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Borris 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		Tidlighed 1—10. 1 = tidligst
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg	
Graa Havre	27.0	46.0	37	104	31	7.5
Stjernehavre.....	26.3	41.5	39	119	32	2.5
Schlanstedt-Havre.....	24.9	47.9	34	118	38	6.0
Guldregns-Havre.....	24.7	45.4	35	126	32	1.5
Ligowo-Havre	24.2	40.6	37	125	38	1.0
Sejr-Havre	24.1	45.5	35	122	35	4.5
Gulhvid Tystofte-Havre...	24.0	43.9	35	120	33	5.0
Gul Næsgaard-Havre	23.9	44.8	35	117	37	6.0

Tabel 16 viser Resultaterne fra den 4-aarige Periode, 1909—12. Graa Havre staar, ligesom i Tabel 15, øverst med 27.0 Ctn. Kærne pr. Td. Ld., Stjernehavre har givet 26.3, alle de øvrige 23.9—24.9 Ctn. Schlanstedt-Havren har mest Halm (47.9 Ctn.), Graa Havre 46, Sejr-, Guldregns- og Gul Næsgaard-Havre henholdsvis 45.5, 45.4 og 44.8 Ctn. pr. Td. Ld.; Stjernehavre og Ligowo-Havre staar lavest med 41.5 og 40.6 Ctn. pr. Td. Ld.

Tøndevægten er højest og omtrent ens hos Guldregns- (126) og Ligowo-Havre (125); de øvrige Sorters Tøndevægt ligger mellem 117 og 122, undtagen den Graa Havre, der kun naar 104 Pd. Kornvægten er høj hos Ligowo- (38), Schlanstedt- (38) og Gul Næsgaard-Havre (37); Sejr-Havre har 35, Stjernehavre og Guldregns-Havre 32, Graa Havre 31. Bedømmelsen af Tidlighed viser, at Ligowo- og Guldregns-Havre er tidligst modne, og at Sejr-Havre er lidt tidligere end Gul Næsgaard- og Schlanstedt-Havre; Graa Havre er som sædvanlig den sildigst modne af de her prøvede Sorter. Straastivheden er ogsaa bedømt, men

da der ingen synlig Forskel har været, er Talkarakteren ikke opført i Tabellen; den er hos alle Sorter bedømt til 10, hvilket betyder, at de alle har staaet helt op.

Forsøgene ved Tylstrup.

Tylstrup har let sandmuldet Jord med Sandunderlag. Forfrugten har gennem alle Aar været Kartoffler, hvortil er gødet med Staldgødning og undertiden tillige med Kunstgødning. Til Havren er i de tre første Aar gødet med 20 000 Pd. Staldgødning pr. Td. Ld., hvortil der i 1911 er givet et Tilskud af 125 Pd. Chilisalpeter. I 1912 er anvendt Kunstgødning alene, bestaaende af 200 Pd. Chilisalpeter, 400 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 200 Pd. 37 pCt. Kaligødning pr. Td. Ld. Udsædsmængden har været 200 Pd. pr. Td. Ld., Saadato henholdsvis 25., 22., 25. og 25. April. Parcelstørrelsen var i 1909 $\frac{1}{400}$ Td. Ld., i de øvrige Aar $\frac{1}{300}$ Td. Ld., og Fællesparcellernes Antal har været 6—8 med Maaleprøve paa hver 3. Parcel.

Af de Bemærkninger, der ledsager Forsøgsresultaterne, skal anføres følgende:

1909. Havren spirede godt og stod smukt i den første Tid derefter, men blev senere angrebet af Smælderlarver og en rodbrandlignende Sygdom ligesom i nogen Grad af Fritfluelarver. Disse Angreb i Forbindelse med nogle Dages Storm og Sandflugt trykkede Havren meget i den første Tid og er Aarsag til, at Forsøget ikke er saa paa-lideligt som ønskeligt.

1910. De ret store Afvigelser mellem Fællesparcellerne hidrører fra, at Jorden er noget bedre ved Arealets sydlige Ende.

1911. Forsøget stod hele Sommeren meget smukt og blev høstet den 14. August under meget gunstige Vejrforhold. Da alle Sorter stod helt op, kunde der ikke foretages Bedømmelse af Straastivhed. Ligowo-Havre og Abed Nr. 171 modnedes samtidig, de øvrige et Par Dage senere.

1912. Alle Sorter har staaet jævne og kraftige; ingen har givet Lejesæd.

Forsøgene har været gennemførte med 18 Sorter i 2 Aar, 1909 og 1910, og med 8 Sorter i 4 Aar, 1909—12. Resultaterne fremgaar af Tabellerne 17 og 18.

Det vil af Tabel 17 ses, at Graa Havre er alle øvrige Sorter langt overlegen, idet den har givet ca. 7 Ctn. Kærne mere end Stjernehavre, der i øvrigt er blandt de bedste. Lavest staa-

Stormking med 16.2 Ctn. Kærne, men ogsaa den tidlig modne og storkornede Ligowo-Havre er langt nede (19.2), rimeligvis delvis paa Grund af Spild paa Marken før og under Høstningen. Ogsaa Halmudbyttet er størst (37.5) hos Graa Havre, hvilket er af Betydning i halmfattede Egne. Schlanstedt-Havren, som under noget bedre Jordbundsforhold giver en stor Mængde Halm, har her givet 33.4, hvilket er 4.1 Ctn. mindre end Graa Havre; lidt højere staar Gul Næsgaard- med 34.5 og den tidlig modne Guldregns-Havre med 34.9 Ctn. Halm pr. Td. Ld.

Tabel 17. Resultater af Forsøg med 18 Havresorter paa Forsøgsstationen ved Tylstrup 1909—1910.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af	
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg
Graa Havre	28.5	37.5	43	116	31
Tystofte Nr. 23	21.9	30.3	42	131	35
Stjernehavre	21.5	29.7	42	131	33
Tystofte J	21.1	32.1	40	123	32
Guldregns-Havre	20.9	34.9	37	140	32
Gul Næsgaard-Havre	20.9	34.5	38	129	38
Schlanstedt-Havre	20.8	33.4	38	129	36
Sejr-Havre	20.5	35.7	36	135	35
Gulhvid Tystofte-Havre ...	20.4	33.5	38	132	34
Abed Nr. 171	20.1	32.2	38	136	39
Dansk Havre, Hessel	20.1	31.8	39	128	36
Hessel-Havre, original	19.7	32.5	38	—	—
Grenaa-Havre, Næsgaard ..	19.5	33.2	37	129	39
Ligowo-Havre	19.2	30.3	39	137	38
Rival (Garton)	19.1	28.9	40	128	27
Bountiful (do.)	16.7	33.9	33	130	40
Universal (do.)	16.5	33.9	33	127	41
Stormking (do.)	16.2	32.6	33	128	46

Med Hensyn til Kvalitetsvægten ses af Tabel 17, at Guldregns- og Ligowo-Havre staar højest med henholdsvis 140 og 137 Pd. pr. Td., medens Graa Havre med sine store Avner og Stak kun vejer 116 Pd. Kornvægten er lav hos Graa Havre (31), høj hos Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre (38).

I Tabel 18 er Resultaterne af 8 Havresorter fra det 4-aarige Forsøg, hvoriblandt de bedste af de i Tabel 17 nævnte, sammenstillede. Graa Havre hævder ogsaa her sin Overlegenhed,

idet den har givet 31.2 Ctn. Kærne eller 2.6 Ctn. mere end den næstøverste i Rækken, der er Stjernehavre. De øvrige Sorter har givet 4—6 Ctn. Kærne mindre pr. Td. Ld. end Graa Havre.

Halmudbyttet er ligeledes størst hos Graa Havre, nemlig 47.8 Ctn., medens de øvrige Havresorter har givet fra ca. 39

Tabel 18. Resultater af Forsøg med 8 Havresorter paa Forsøgsmarken ved Tylstrup 1909—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af	
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg
Graa Havre	31.2	47.8	39	118	31
Stjernehavre	28.6	38.0	42	132	34
Gul Næsgaard-Havre.....	27.3	43.2	39	130	39
Sejr-Havre	27.0	44.2	38	137	36
Guldregns-Havre	26.9	44.0	38	142	33
Schlanstedt-Havre	26.9	43.0	38	131	38
Gulhvid Tystofte-Havre ...	26.2	42.7	38	134	36
Ligowo-Havre	24.8	39.1	39	138	39

til 44 Ctn. Halm pr. Td. Ld. Tøndevægten er størst hos Guldregns-Havre (142), hvorefter følger Ligowo- (138) og Sejr-Havre (137); lavest staar Graa Havre (118). Kornvægten er størst hos Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre, der begge har 39, Schlanstedt-har 38, Stjernehavre 34 og Graa Havre 31.

Forsøg med Graa Havre.

Paa Forsøgsstationen ved Tylstrup og i Ribe Amts vestre Landboforeninger er der i Aarene 1906—12 udført Forsøg med 40 ved Lyngby Forsøgsstation udvalgte Familier af Graa Havre samt med enkelte lokale Stammer af Graa Havre. Efter et Aars Forsøg blev der ved Tylstrup udskudt et større Antal af Familierne, hvorefter Forsøget blev fortsat med de øvrige samt med 5 lokale Prøver af Graa Havre, nemlig Graa Havre fra Eskær, Terpager, Tylstrup, Næsborg og Skaarup. Resultaterne af Forsøget fremgaar af Tabel 19, som viser, at Familierne Nr. 18 og 30 har givet størst Kærneudbytte, nemlig 31.0 og 30.6 Ctn. pr. Td. Ld.; de andre 2 Familier har givet 1—2 Ctn. mindre. Halmudbyttet er omtrent ens. I Gennemsnit for de 3 Aar,

Tabel 19. Resultater af Forsøg med Stammer af Graa Havre paa Forsøgsstationen ved Tylstrup 1906—1912.

Navn eller Nr.	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af	
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg
I Gennemsnit for Aarene 1906—12.					
Graa Havre, Familie Nr. 18	31.0	48.4	39.4	—	—
— — - 30	30.6	48.4	38.7	—	—
— — - 33	29.8	49.2	37.7	—	—
— — - 12	29.0	48.0	37.7	—	—
I Gennemsnit for Aarene 1908—10.					
Graa Havre, Familie Nr. 30	29.9	39.0	43.4	119	30
— — - 18	29.8	39.7	42.5	112	30
— — - 33	29.8	40.9	41.7	112	28
— — - 12	28.2	38.8	42.1	117	30
— Eskær	27.5	39.9	40.8	113	29
— Terpager	27.1	37.1	42.2	112	30
— Tylstrup	26.4	38.2	40.9	110	33
— Næsborg	25.9	37.1	41.1	110	31
— Skaarup	25.8	36.1	41.7	110	29

Tabel 20. Resultater af Forsøg med Stammer af Graa Havre i Ribe Amts vestre Landboforeninger 1906—1912.

Sortens Navn	Udbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Kærne i pCt. af samlet Afgrøde	Vægt af		SkalpCt. 1911 og 1912
	Kærne	Halm		1 dansk Td. i Pd.	1 Korn i mg	
I Gennemsnit for Aarene 1906—12.						
Graa Havre, Familie Nr. 12	21.8	40.3	35.1	—	—	40.5
— — - 30	21.1	39.8	34.6	—	—	42.8
— — - 33	20.5	40.4	33.7	—	—	42.6
— — - 18	20.2	38.2	34.6	—	—	39.9
I Gennemsnit for Aarene 1908—12.						
Graa Havre, Familie Nr. 12	22.7	42.8	34.7	—	—	41
— — - 30	21.7	42.3	33.9	—	—	42
— — - 18	21.1	40.6	34.2	—	—	40
— — - 33	21.0	42.0	33.9	—	—	43
— Terpager	20.4	40.9	33.3	—	—	40

1908—10, hvoraf er foretaget en særskilt Sammenstilling, er de samme to Familiestammer øverst, medens de lokale Prøver har givet fra 2 til 4 Ctn. Kærne mindre end Nr. 30, der har faaet Navnet Hede-Havre. De lokale Prøver har et Kærneudbytte, der varierer fra 25.8 til 27.8 Ctn. Halmmængden er ikke meget forskellig; den varierer fra 36.1 til 40.9, og det ses, at den, der staar lavest i Henseende til Kærneudbytte, ogsaa har givet mindst Halm. Tøndevægten er størst hos Familie 30 (Hede-Havre), nemlig 119; de øvrige varierer fra 110 til 117. Kornstørrelsen frembyder kun smaa Forskelligheder; den ligger mellem 28 og 33.

Tabel 21. Resultater af Forsøg med Familier af Graa Havre paa Forsøgsstationen ved Tylstrup i Gennemsnit for Aarene 1906—1909.

Lbnr.	Sortens Navn	Pund pr. Td. Ld.		Sortens Navn	Udbytte i Gsn. for 1908 og 1909.	
		Kærne	Halm		Kærne	Halm
1	Graa Havre, Fam. Nr. 18	2858	4424	Graa Havre, Fam. Nr. 18	2892	3735
2	— — — 30	2755	4388	— — — 30	2921	3596
3	— — — 33	2703	4441	— — — 33	2886	3835
4	— — — 26	2654	4368	— Eskær	2619	3663
5	— — — 31	2652	4197	— Terpager . . .	2596	3509
6	— — — 24	2651	4340	— Næsborg . . .	2478	3412
7	— — — 20	2633	4224	— Skaarup . . .	2474	3367
8	— — — 12	2627	4382			
9	— — — 4	2605	4443			
10	— — — 7	2587	4453			
11	— — — 14	2544	4482			
12	— — — 17	2528	4356			
13	— — — 32	2506	4373			
14	— — — 27	2487	4106			
15	— — — 10	2481	3846			
16	— — — 1	2444	3958			
17	— Tylstrup . . .	2442	4169			
18	— Fam. Nr. 34	2204	4215			
19	Hessel-Havre	1960	3946			

I Tabel 20 er Resultaterne fra Forsøg med de samme Familier af Graa Havre, som nævnt ovenfor, men udført i Ribe Amts vestre Landboforeninger, opførte. Til Sammenlig-

Tabel 22. Forsøg med Familier af Graa Havre
i Ribe Amts vestre Landboforeninger 1906—1912.
Pund pr. Td. Ld.

Havrens Nr.	1906		1907		1908		1909		1910		1911		1912		Gsn. 1908—12	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
1	1200	2400	2250	4500	2270	3090	2470	4490								
2	1200	2633														
3	1200	2533														
4	1333	2667	2417	3667	2380	3340	2680	5080								
5	1067	1966														
6	1000	2400														
7	1400	2700	2250	3783	2280	3280	2750	5210								
8	1267	2333														
9	1333	2467														
10	1300	2633	2333	4125	2430	3290	2770	5070								
11	1367	2733														
12	1500	2633	2417	4208	2630	3410	2980	5380	2200	3208	1650	5550	1912	3848	2274	4279
13	1167	2400														
14	1500	2767	2125	4042	2240	3520	2700	5540								
15	1200	2267														
16	1100	2300														
17	1233	2634	2125	4083	2340	3380	2500	5060								
18	1300	2533	2292	3917	2380	3420	2720	4960	1884	3058	1662	4838	1924	4036	2114	4062
19	1233	2400														
20	1400	2267	2292	3775	2340	3220	2660	4820								
21	1100	2167														
22	1033	2334														
23	1233	2634														
24	1267	2333	2333	4292	2360	3480	2670	4770								
25	933	1734														
26	1233	2234	2333	4008	2490	3390	2860	5100								
27	1233	2424	2250	4208	2080	2960	2770	4510								
28	1300	2400														
29	1133	2000														
30	1467	2633	2458	4083	2410	3270	2860	4940	2014	3160	1576	5676	1996	4084	2171	4226
31	1233	2334	2500	3375			2600	4640								
32	1300	2400	2333	4250	2400	3120	2610	4710								
33	1467	2833	2375	4417	2350	3490	2760	4920	2082	3064	1562	5338	1720	4200	2095	4202
34	1233	2900	2375	5375	2670	3090	2760	5080	1554	2534						
35	633	2367														
36	1200	2900														
37	1167	2800														
38	1067	2666														
39	1167	2466														
40	533	2567														
Terp- ager } Næs- borg }	—	—	—	—	2330	3310	2620	4740	1944	3212	1550	5200	1764	3996	2042	4092
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1476	5384	1712	3768		

ning er benyttet Graa Havre fra Terpager. Det ses, at de prøvede Familier fra Lyngby har givet indtil 2.3 Ctn. Kærne mere end Terpager-Havren. Forsøget begyndte i Ribe Amts vestre Landboforeninger ligesom ved Tylstrup med et stort Antal (40) Familier af Graa Havre, men efterhaanden som Forsøget skred frem, blev en Del skudt ud, saaledes at der i de sidste 3 Aar (1910—12) kun blev prøvet de i Tabel 20 opførte 4 Numre, nemlig 12, 18, 30 og 33 samt Terpager-Havre.

I Tabellerne 21 og 22 er samtlige Forsøgsresultater med Graa Havre ved Tylstrup og i Ribe Amts vestre Landboforeninger opførte.

I de to Forsøgsaar 1911 og 1912 er der i Ribe Amts vestre Landboforeninger foretaget en Skalbestemmelse, der viser, at Skalprocenten er meget høj — omkring 40 — og varierer fra 40 til 43. Det er en usædvanlig høj Skalprocent selv for Graa Havre; i øvrigt skal henvises til et senere Afsnit i Beretningen, Side 736, hvor Havrens Skalprocent mere indgaaende behandles.

Ved Borris er der i Aarene 1911 og 1912 ligeledes udført Forsøg med de samme 4 Familiestammer af Graa Havre, som nævnt foran. Graa Havre fra Forsøgsstationen ved Studsgaard er benyttet til Sammenligning. Resultatet er opført nedenfor.

		1911		1912		Gsn. 1911—12	
		Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
		Centner pr. Td. Ld.					
Graa Havre	Nr. 30	29.5	53.1	27.4	48.1	28.5	50.6
—	Nr. 18	—	—	26.9	44.5	—	—
—	Nr. 12	29.6	53.4	26.4	47.1	28.0	50.3
—	Nr. 33	28.7	52.8	26.2	47.6	27.5	50.2
—	fra Studsgaard	28.7	50.6	25.0	44.8	26.9	47.1

Familiestamme Nr. 30 har i Gennemsnit for begge Aar givet 1.6 Ctn. Kærne og 2.9 Ctn. Halm mere end den stedlige Form af Graa Havre, og de øvrige Familiestammer staar ligeledes alle over denne. I denne Forbindelse skal nævnes, at Gul Næsgaard-Havre i det samme Forsøg har givet 25.1 Ctn. Kærne og 47.2 Ctn. Halm, hvilket er 3.4 Ctn. Kærne og 3.4 Ctn. Halm mindre end Familie Nr. 30.

Lyngby Hede-Havre (Familie Nr. 30) er tiltrukket af Statskonsulent K. Hansen, Lyngby, og udsendt 1913.

Forsøg med Havre paa stærkt og svagere gødet Jord.

For at fremskaffe et Bidrag til Belysning af de forskellige Havresorters Ydeevne paa Jord i forskellig Gødningskraft er

der i Aarene 1909—11 paa Forsøgsstationen ved Lyngby udført Forsøg med 7 Havresorter i stærkt og svagere gødet Jord. Forsøget er udført paa den Maade, at Marken, der benyttes, og som udgør 1 Td. Ld., er delt paa langs i to Halvdele, hvoraf den ene — den stærkt gødede — aarlig har faaet 300 Pd. Chilisalpeter, 300 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 200 Pd. 37 pCt. Kaligødning, den anden — den svagere gødede — halvt saa meget af alle tre Gødninger. Forfrugten, der i 1909 og 1910 var Vinterbyg, i 1911 Kartoffler, har været ens for begge Afdelinger, og Saamængde saavel som Saatid, Parcelstørrelse og Antal Fællesparceller den samme som i det almindelige Sorts-forsøg.

Tabel 23. Forsøg med 7 Havresorter paa stærkt og svagere gødet Jord ved Lyngby 1909—1911.
Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		1911		1909—11		Tønde vægt i Pund	Vægt af 1 Korn i mg
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm		
Stærkt gødet.										
Stjernehavre	46.7	67.0	40.1	49.1	35.7	63.1	40.8	60.0	142	33.0
Gul Næsgaard-Havre	48.5	74.1	38.5	56.1	35.1	66.8	40.7	65.5	144	38.4
Sejr-Havre	46.1	72.1	38.8	56.2	36.0	69.5	40.8	65.9	150	35.7
Schlanstedt-Havre	46.4	72.8	35.8	58.0	37.0	73.8	39.7	68.0	144	36.0
Guldregns-Havre	45.9	76.3	38.8	55.8	34.2	69.8	39.6	67.1	150	32.4
Gulhvid Tystofte-Havre	42.1	76.3	38.1	57.0	36.2	70.4	38.8	67.0	145	33.8
Ligowo-Havre	42.0	70.8	39.3	56.6	34.1	60.8	38.8	62.7	146	37.7
Gennemsnit	45.5	72.0	38.5	55.5	35.5	67.5	39.8	65.3	146	35.5
Svagere gødet.										
Gul Næsgaard-Havre	47.4	68.7	30.3	44.7	28.8	53.0	35.5	55.7	144	39.3
Stjernehavre	44.0	61.5	31.0	39.5	31.1	47.9	35.4	49.6	141	33.5
Schlanstedt-Havre	45.9	69.5	27.9	46.4	30.8	56.1	34.0	57.3	144	36.8
Sejr-Havre	42.1	60.7	30.5	43.7	30.5	57.2	34.4	53.9	150	34.0
Ligowo-Havre	42.3	59.0	31.0	45.3	29.1	54.8	34.4	53.3	150	38.2
Gulhvid Tystofte-Havre	41.8	65.0	30.5	44.7	29.5	53.7	34.0	54.8	147	34.5
Guldregns-Havre	44.0	62.8	28.9	43.5	28.7	53.8	33.9	53.4	150	32.8
Gennemsnit	43.9	64.1	30.1	44.0	29.8	53.0	34.0	54.0	147	39.0

Resultatet af Forsøget er opført i Tabel 23. Middeludbyttet af alle Sorter var i 1909 betydeligt, men Forskellen paa

stærkt og svagere gødet kun ringe (1.6 Ctn. Kærne og 8.8 Ctn. Halm), derimod er de enkelte Sorters Udbytte en Del forskelligt og saaledes, at de mest stivstraaede har givet mest. I den stærkt gødede Afdeling har Gul Næsgaard-Havre givet 48.5 Ctn. Kærne, Gulhvid Tystofte- 42.1, Forskel 6.4; i den svagere gødede Del staar Gul Næsgaard- ligeledes øverst med 47.4 Ctn. Kærne, Gulhvid Tystofte- lavest med 41.9, Forskel 5.5 Ctn. Den stærkt ydende men noget blødstraaede Stjernehavre har begge Steder givet 2 à 3 Ctn. Kærne mindre end Gul Næsgaard-Havre, der er stivstraaet. I 1910 og 1911 er Forholdet anderledes. Den stærkt gødede Mark har i 1910 givet 8.4 Ctn. Kærne og 11.5 Ctn. Halm mere end den svagt gødede; i 1911 er Forskellen 5.7 Ctn. Kærne og 13.6 Ctn. Halm. I begge Aar, der nærmest maa kaldes tørre, staar Stjernehavren over Gul Næsgaard- i Henseende til Kærneudbytte, og Gulhvid Tystofte-Havre, som ikke er stivstraaet, giver i de 3 Tilfælde af 4 ligeledes lidt mere Kærne end Gul Næsgaard-Havre. I Gennemsnit for alle 3 Aar og for de 7 Havresorter, der er prøvede, har den stærkt gødede Mark givet 5.3 Ctn. Kærne og 11.3 Ctn. Halm mere end den svagt gødede, og da Merudgiften til Gødning udgør ca. 25 Kr., vil det ses, at den stærkere Gødskning har betalt sig. Det bør dog fremhæves, at et saa kortvarigt Forsøg paa et enkelt Forsøgssted ikke kan give sikre Holdepunkter for Betragtninger vedrørende Sorternes Ydeevne under vekslende Kaar, men det synes dog af Forsøget at fremgaa, at frugtbare Aar fuldt saa meget som Gødningsmængden (med de Mængder, her er anvendt) begunstiger de stivstraaede Sorters Ydeevne, i mindre Grad de blødstraaede Sorters.

Havrens Skalprocent.

I Overensstemmelse med tidligere Opgørelser af Havreforsøg er der ogsaa denne Gang foretaget en Del Undersøgelser vedrørende Havrens Skalprocent. Ved Havrens Skal forstaas Havrekærnens Inderavner, der løst (ikke fastvokset) omslutter Kærnen, og som kun ved meget kraftig Maskintærskning, stærk Kørning eller Haandpilning kan fjernes. Skalbestemmelsen er her foretaget paa den Maade, at 10 Gram Havre af den foreliggende, rensede, men usorterede Havreprøve ved Hjælp af en dertil indrettet Tang eller bedre ved Hjælp af en stærk

Pincette er afskallet, hvorefter saavel Kærne som Skal (Inderavner) er vejlet. Skalprocenten er derefter udregnet paa Grundlag af den vejede, afskallede Kærne og angivet i pCt. af den uafskallede Havrekærnes Vægt.

Eksempel.	Sejr-Havre.			pCt. Skal
10 g Havre, 7.48 g afskallet Kærne, 2.56 g Skaller				25.7
10 g do., 7.49 g do., 2.50 g do.				25.1
	Gennemsnit			25.4

Vejningen af Skallerne foretages kun af Hensyn til Kontrollen. Er Forskellen paa Vægten af Kærne + Skaller og de 10 Gram Havre for stor, foretages en Skalbestemmelse mere, og der bruges altid mindst 2 Fællesprøver.

Undersøgelsen er foretaget i Afrøderne fra Askov Lermark, Askov Sandmark og Lyngby og omfatter samtlige Havresorter fra Forsøgene paa disse tre Steder igennem alle 4 Aar (1909—12). Opgørelsen falder, ligesom for Udhytteforsøgets Vedkommende, i en 2-aarig Periode, 1909—10, og en 4-aarig Periode, 1909—12. Resultaterne er opførte i Tabellerne 24 og 25.

Tablet 24 omfatter Undersøgelsen af 17 Havresorter i Aarene 1909 og 1910. Længst tilhøjre er den gennemsnitlige Skal-

Tablet 24. 17 Havresorters Skalprocent 1909—1910.

Sortens Navn	Askov Lermark			Askov Sandmark			Lyngby			Gennemsnit af alle Marker
	1909	1910	1909—10	1909	1910	1909—10	1909	1910	1909—10	
Guldregns-Havre	23.5	24.4	24.0	25.4	26.5	26.0	(25.2)	23.4	24.8	24.8
Ligowo-Havre	24.0	26.0	25.0	25.0	24.8	24.9	25.5	23.6	24.6	24.8
Gul Næsgaard-Havre	24.0	24.6	24.8	26.8	23.7	25.0	26.8	23.6	25.0	24.8
Stjernehavre	25.8	26.4	26.1	27.4	23.2	25.8	25.6	23.7	24.7	25.4
Grenaa-Havre, Næsgaard	25.3	25.7	25.5	26.9	24.0	25.5	26.3	24.8	25.8	25.4
Hessel-Havre	25.8	26.8	26.1	27.3	24.0	25.7	25.5	23.8	24.7	25.5
Tystofte Nr. 23	28.9	25.8	27.1	26.8	23.6	25.9	25.6	22.9	24.3	25.6
Tystofte J	26.5	23.9	25.2	28.6	24.4	26.5	26.8	24.2	25.5	25.7
Schlanstedt-Havre	25.1	25.9	25.5	28.0	25.0	26.5	26.4	24.4	25.4	25.8
Sejr-Havre	24.7	25.7	25.2	29.0	25.9	27.5	25.9	25.2	25.6	26.1
Abed Nr. 171	25.9	26.9	26.4	27.7	23.3	25.5	27.5	25.3	26.4	26.1
Rival	27.1	27.2	27.8	28.1	25.0	26.6	—	—	—	(26.8)
Bountiful	26.1	27.1	26.6	29.8	26.4	28.1	—	—	—	(27.2)
Gulhvid Tystofte-Havre	26.8	28.2	27.4	29.8	25.9	27.9	27.9	25.9	26.9	27.4
Universal	29.7	29.6	29.7	31.9	29.1	30.5	29.3	28.3	28.8	29.7
Stormking	30.5	30.6	30.6	34.0	30.0	32.0	32.5	31.4	32.0	31.5
Graa Havre	30.5	32.4	31.5	35.7	34.1	34.9	—	—	—	(33.0)

Tabel 25. 8 Havresorters Skalprocent 1909—1912.

Sortens Navn	Askov Lermark					Askov Sandmark					Lyngby					Gennem- snit af alle Marker
	1909	1910	1911	1912	1909 —12	1909	1910	1911	1912	1909 —12	1909	1910	1911	1912	1909 —12	
Guldregns-Havre	23.5	24.4	25.3	25.3	24.6	25.4	26.5	25.3	25.0	25.6	(25.2)	23.4	24.0	24.2	24.2	24.8
Ligowo-Havre	24.0	26.0	25.0	25.0	25.0	25.0	24.3	27.0	26.9	25.9	25.5	23.6	24.2	24.2	24.4	25.1
Gul Næsgaard-Havre	24.0	24.6	27.3	26.0	25.5	26.3	23.7	27.0	27.3	26.1	26.3	23.6	25.3	25.3	25.1	25.6
Stjernehavre	25.8	26.4	26.3	25.5	26.0	27.4	23.2	28.0	27.0	26.4	25.6	23.7	26.3	25.3	25.2	25.9
Sejr-Havre	24.7	25.7	25.3	26.0	25.4	29.0	25.9	26.3	28.5	27.4	25.9	25.2	24.2	26.3	25.4	26.1
Schlanstedt-Havre	25.1	25.9	26.3	27.0	26.1	28.0	25.0	28.0	28.3	27.3	26.4	24.4	25.3	26.3	25.6	26.3
Gulhvid Tystofte-Havre	26.5	28.2	28.3	28.0	27.8	29.3	25.9	29.3	29.3	28.7	27.9	25.9	25.0	26.3	26.3	27.6
Graa Havre	30.5	32.4	36.0	36.0	33.7	35.7	34.1	35.0	36.4	35.3	—	—	—	—	—	(34.1)

Tabel 26. 8 Havresorters Kærneudbytte og Skalprocent
samt Centner Skal pr .Td. Ld. 1909—1912.

Sortens Navn	Skal- procent	Kærneudbytte i Ctn. pr. Td. Ld.		Ctn. Skal pr. Td. Ld.
		Med Skal	Uden Skal	
Lyngby.				
Stjernehavre	25.3	41.1	30.7	10.4
Gul Næsgaard-Havre	25.1	40.9	30.6	10.3
Sejr-Havre	25.4	40.6	30.3	10.3
Guldregns-Havre	24.2	39.8	30.2	9.6
Schlanstedt-Havre	25.6	39.9	29.7	10.2
Ligowo-Havre	24.4	38.0	29.4	9.5
Gulhvid Tystofte-Havre	26.3	39.3	29.0	10.3
Askov Lermark.				
Stjernehavre	26.0	35.5	26.3	9.2
Schlanstedt-Havre	26.1	35.4	26.2	9.2
Sejr-Havre	25.4	34.2	25.5	8.7
Gul Næsgaard-Havre	25.3	34.1	25.4	8.7
Guldregns-Havre	24.6	33.2	25.0	8.2
Ligowo-Havre	25.0	32.4	24.3	8.1
Gulhvid Tystofte-Havre	27.8	33.4	24.1	9.3
Graa Havre	33.7	32.5	21.5	11.0
Askov Sandmark.				
Stjernehavre	26.4	23.3	17.1	6.2
Ligowo-Havre	25.0	22.2	16.5	5.7
Guldregns-Havre	25.6	21.7	16.1	5.6
Gul Næsgaard-Havre	26.1	21.5	15.9	5.6
Gulhvid Tystofte-Havre	28.7	21.7	15.3	6.2
Sejr-Havre	27.4	21.2	15.4	5.8
Schlanstedt-Havre	27.3	21.0	15.3	5.7
Graa Havre	35.3	22.4	14.3	7.9

procent fra alle 3 Forsøgsmarker opført, og Sorterne er ordnede efter stigende Skalprocent i Gennemsnit. Det vil ses, at de tre Sorter, Guldregns-, Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre, staar lavest og har samme Skalprocent, nemlig 24.8. Stjernehavre har 25.4, Schlanstedt- 25.8 og Sejr-Havre 26.1, medens Gartons Sorter, især Stormking, staar betydeligt højere; den sidste har 31.5 pCt. Skal. Graa Havre har ikke været ved Lyngby og indeholder i Gennemsnit for Askov Lermark og Sandmark 33.0 pCt., altsaa ca. 8 pCt. mere end Guldregns-, Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre.

I Tabel 25 er Resultaterne fra Skalbestemmelsen i alle 4 Aar og for 8 Sorter opførte. Det ses her, at de samme 4 Havre-

sorter, Guldregns-, Ligowo-, Gul Næsgaard- og Stjernehavre, staar med den mindste Skalprocent (ca. 25), medens de øvrige, nemlig Sejr-, Schlanstedt- og Gulhvid Tystofte-Havre, har henholdsvis 26.¹, 26.⁸ og 27.⁶ pCt. Skal. Graa Havre har omtrent 10 pCt. Skal mere end Guldregns-Havre, nemlig 34.¹.

Skalprocenten er gennemgaaende størst i Havren fra Askov Sandmark, mindst i Havren fra Lyngby. Den er i Gennemsnit for alle 4 Aar og for de 7 førstnævnte Havresorter i Tabel 25: ved Lyngby 25.², Askov Lermark 25.⁸ og Askov Sandmark 26.⁸ pCt. Der er altsaa i Gennemsnit 1.⁶ pCt. mere Skal i Havren fra Askov Sandmark end i Havren fra Lyngby.

For at se, hvorledes Skalprocenten paavirker Udbyttet, er der i Tabel 26 foretaget en Sammenstilling af Udbyttetallene for Aarene 1909—12 fra Lyngby, Askov Lermark og Askov Sandmark. I Tabellen er anført de enkelte Sorters Skalprocent, Kærneudbyttet i Ctn. pr. Td. Ld. med og uden Skal og Ctn. Skal pr. Td. Ld. Det fremgaar af Tabellen, at der for de fleste Sorters vedkommende ikke sker store Forskydninger ved at ordne Sorterne efter skalfrit Kærneudbytte. Stjernehavren staar overalt øverst baade med og uden Skal; men Gulhvid Tystofte-Havre, der er grovskallet, rykker 1 à 2 Pladser længere ned i Rækken, og Graa Havre kommer nederst, naar Skallen trækkes fra, medens den paa Sandmarken ellers staar blandt de øverste.

Der er herefter Grund til at fremhæve, at Skalprocenten bør medtages i Undersøgelser vedrørende Havresorters Ydeevne, idet Forsøgene viser, at enkelte Sorter, som Stormking og Graa Havre, har en uforholdsmæssig stor Mængde Skal, som ikke bør regnes med til Kærnen, da den næppe har større Værdi end Halm eller Avner.

Kemiske Analyser.

Ligesom ved tidligere Forsøg med Havresorter (se 44. Beretning, Side 609—614) er der i Aarene 1909—12 paa Laboratoriet ved Lyngby Forsøgsstation foretaget en Række kemiske Undersøgelser af Havresorter fra Askov Lermark, Askov Sandmark og Lyngby. Ved disse Undersøgelser, der er udførte af Assistent *J. Jensen*, er bestemt Tørstof, Kvælstof og Fedt. En Redegørelse for Arbejdsmaaden ved disse Undersøgelser findes i 44. Beretning, Side 607.

I Tabel 27 er givet en Oversigt over det gennemsnitlige

Tabel 27. Oversigt over 7 Havresorters Indhold af Kvælstof, Æggehvide og Fedt ved Lyngby og Askov 1909—1912.

Forsøgsmark	Aar	pCt. Tørstof	pCt. af Tørstoffet		
			Kvælstof	Kvælstofholdige Stoffer	Fedt
Askov Sandmark.	1909	88.5	1.55	9.7	5.17
	1910	88.8	1.81	11.3	5.60
	1911	88.9	1.41	8.8	5.88
	1912	87.9	1.32	8.3	5.42
Gennemsnit ...		88.5	1.52	9.5	5.59
Askov Lermark.	1909	87.8	1.89	11.8	4.94
	1910	89.2	1.87	11.7	5.27
	1911	88.4	1.59	9.9	5.26
	1912	87.1	1.55	9.7	5.09
Gennemsnit ...		88.1	1.78	10.8	5.14
Lyngby. a. Stærkt gødet.	1909	86.9	1.86	11.6	5.59
	1910	87.6	1.74	10.9	5.23
	1911	87.6	1.51	9.4	5.39
	1912	87.3	1.71	10.7	5.13
Gennemsnit ...		87.4	1.71	10.7	5.34
Lyngby. b. Svagere gødet.	1909	86.9	1.82	11.4	5.81
	1910	87.7	1.68	10.5	5.23
	1911	87.8	1.48	9.3	5.48
Gennemsnit ...		87.3	1.66	10.4	5.84

Indhold af Tørstof, Kvælstof, kvælstofholdige Stoffer (beregnet ved at multiplicere med 6.25) og Fedt i 7 Havresorter fra Askov Lermark, Askov Sandmark og Lyngby for de 4 Forsøgsaar, 1909—12. Det vil af denne Tabel ses, at Tørstoffet udgør ca. 88 pCt. af Havrekærnen, og at det er omtrent ens overalt: i 1912 omkring 1 pCt. lavere end i de øvrige Aar og ved Lyngby ca. 1 pCt. mindre end ved Askov. Da Prøverne ikke er undersøgte umiddelbart efter Høst, men efter en ulige lang Opbevaringstid, bør Forskellen i Tørstofmængden ikke tillægges stor Betydning. Der er altsaa ca. 12 pCt. Vand i disse Havreprøver. Umiddelbart efter Høst vilde Vandindholdet have været noget højere.

Kvælstofmængden er størst paa Askov Lermark, omtrent lige saa stor ved Lyngby, men noget lavere paa Askov Sandmark. I de enkelte Aar indeholder Havren mest Kvælstof i 1909 og 1910, mindre i de 2 sidste Aar. Forskellen fremtræder nok saa tydelig ved Betragtning af Mængden af kvælstofholdige Stoffer, hvoraf ses, at Indholdet paa Askov Sandmark varierer 3.0 pCt., paa Askov Lermark 2.1 pCt. og ved Lyngby 2.2 pCt. i de 4 Aar, Undersøgelsen omfatter. Havrens Indhold af kvælstofholdige Stoffer er i Gennemsnit for Aarene 1909—12 af 7 Havresorter fra Askov Sandmark 9.5, Lyngby 10.7 og Askov Lermark 11.8 pCt., altsaa 2.3 pCt. større i Havren fra Askov Lermark end fra Askov Sandmark.

Ved Lyngby foreligger der Undersøgelser fra to Marker, beliggende ved Siden af hinanden, af hvilke den ene aarlig er gødet med 300 Pd. Chilisalpeter, 300 Pd. 18 pCt. Superfosfat og 200 Pd. 37 pCt. Kaligødning, den anden med den halve Mængde af de samme Gødninger. Som det fremgaar af Tabel 27, er Mængden af kvælstofholdige Stoffer ikke meget forskellig i Havren fra disse to Marker.

Tabel 28. 17 Havresorters Indhold af Kvælstof i pCt. af Tørstoffet.

Sortens Navn	Askov Lermark			Askov Sandmark			Lyngby			Gsn. af alle Marker	Beregnet pCt. kvælstofholdige Stoffer
	1909	1910	Gsn.	1909	1910	Gsn.	1909	1910	Gsn.		
Universal	2.20	2.24	2.22	1.83	2.20	2.02	2.15	2.09	2.12	2.12	13.3
Stormking	2.03	2.24	2.14	1.80	2.19	2.09	2.09	1.96	2.03	2.06	12.9
Bountiful	2.00	2.09	2.05	1.68	1.94	1.81	—	—	—	(1.94)	(12.1)
Guldregns-Havre	1.68	2.01	1.87	1.63	1.89	1.76	1.91	1.89	1.80	1.84	11.5
Grenaa-Havre, Næsgaard	1.87	1.94	1.90	1.52	1.79	1.66	2.01	1.79	1.90	1.84	11.5
Ligowo-Havre	1.89	2.02	1.96	1.61	1.88	1.75	1.84	1.72	1.78	1.83	11.4
Gul Næsgaard-Havre	1.87	1.87	1.87	1.51	1.84	1.68	1.98	1.74	1.84	1.80	11.3
Hessel-Havre	1.90	1.86	1.88	1.59	1.84	1.72	1.86	(1.74)	(1.80)	(1.80)	(11.3)
Sejr-Havre	1.65	1.80	1.88	1.55	1.81	1.68	1.88	1.72	1.80	1.79	11.2
Tystofte Nr. 23	1.89	1.94	1.92	1.51	1.74	1.63	1.87	1.71	1.79	1.78	11.1
Rival	1.83	1.86	1.87	1.63	1.71	1.67	—	—	—	(1.78)	(11.1)
Abed Nr. 171	1.86	1.81	1.85	1.58	1.78	1.68	1.88	1.66	1.77	1.77	11.1
Stjernehavre	1.79	1.88	1.84	1.52	1.74	1.63	1.84	1.78	1.81	1.76	11.0
Gulhvid Tystofte-Havre	1.98	1.74	1.86	1.48	1.76	1.62	1.81	1.75	1.78	1.75	10.9
Schlanstedt-Havre	1.88	1.76	1.80	1.52	1.75	1.64	1.80	1.77	1.79	1.74	10.9
Tystofte J	1.83	1.71	1.77	1.50	1.64	1.57	1.75	1.66	1.71	1.68	10.5
Graa Havre	1.80	1.70	1.75	1.55	1.62	1.59	—	—	—	(1.68)	(10.5)

Tabel 29. 8 Havresorters Indhold af Kvælstof i pCt. af Tørstoffet.

Sortens Navn	Askov Lermark					Askov Sandmark					Lyngby					Gennemsnit af alle Marker	Beregnet pCt. kvælstofn. Stoffer
	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit		
Guldregns-Havre	1.98	2.01	1.63	1.59	1.79	1.63	1.89	1.46	1.45	1.61	1.91	1.69	1.56	1.78	1.74	1.71	10.7
Ligowo-Havre	1.89	2.02	1.60	1.53	1.76	1.61	1.88	1.46	1.82	1.57	1.84	1.72	1.57	1.74	1.72	1.68	10.5
Gul Næsgaard-Havre	1.87	1.87	1.60	1.55	1.72	1.51	1.84	1.35	1.23	1.43	1.98	1.74	1.54	1.79	1.75	1.65	10.3
Sejr-Havre	1.95	1.80	1.58	1.54	1.72	1.55	1.81	1.35	1.27	1.50	1.88	1.72	1.50	1.71	1.70	1.64	10.8
Gulhvid Tystofte-Havre	1.98	1.74	1.62	1.62	1.74	1.48	1.76	1.45	1.35	1.51	1.81	1.75	1.42	1.70	1.67	1.64	10.3
Stjernehavre	1.79	1.88	1.50	1.49	1.67	1.52	1.74	1.36	1.38	1.49	1.84	1.78	1.50	1.66	1.70	1.62	10.1
Graa Havre	1.80	1.70	1.58	1.63	1.68	1.55	1.62	1.37	1.47	1.50	—	—	—	—	—	(1.62)	(10.1)
Schlanstedt-Havre	1.83	1.75	1.58	1.50	1.67	1.52	1.75	1.46	1.28	1.50	1.80	1.77	1.50	1.62	1.67	1.61	10.1

Fedtinholdet varierer meget lidt igennem de 4 Aar og er gennemgaaende større i Havren fra Sandmarken end fra Lermarken, i Gennemsnit 5.³⁹, 5.¹⁴ og 5.³⁴ pCt., henholdsvis fra Askov Sandmark, Askov Lermark og Lyngby. Heller ikke den forskellige Gødningsmængde ved Lyngby synes at paavirke Fedtmængden i Havre.

De enkelte Havresorters Indhold af Kvælstof fremgaar af Tabellerne 28 og 29. Det ses her, at af Sorter, som i øvrigt fortjener at dyrkes, staar Guldregns-Havre meget højt med 11.5 pCt. kvælstofholdige Stoffer, men at Ligowo- og Sejr-Havre kun staar ganske lidt lavere med henholdsvis 11.4 og 11.2 pCt.; lavest staar Graa Havre med 10.5 pCt. I Tabel 29, der omfatter alle 4 Forsøgsaar og 8 Havresorter, er Guldregns-Havre øverst med 10.7 pCt., hvorefter følger Ligowo-, Gul Næsgaard- og Sejr-Havre med henholdsvis 10.5 og 10.3 pCt. kvælstofholdige Stoffer i Tørstoffet. Lavest staar Graa Havre og Schlanstedt-Havre, der begge har 10.1 pCt. Det fremgaar altsaa af Undersøgelsen, at der kun er ringe Forskel paa de her prøvede Havresorters Indhold af kvælstofholdige Stoffer, og der kan næppe tillægges disse smaa Variationer videre Betydning.

Tabel 30. 17 Havresorters Indhold af Fedt i pCt. af Tørstoffet.

Sortens Navn	Askov Lermark			Askov Sandmark			Lyngby			Gsn. af alle Marker
	1909	1910	Gsn.	1909	1910	Gsn.	1909	1910	Gsn.	
Rival	6.68	5.90	6.29	6.87	6.22	6.45	—	—	—	(6.42)
Bountiful	5.55	5.91	5.73	6.03	6.64	6.34	—	—	—	(6.09)
Tystofte Nr. 23	5.42	5.84	5.48	5.84	5.79	5.82	5.66	6.23	5.90	5.78
Stjernehavre	5.35	5.34	5.85	5.89	5.70	5.80	5.89	5.53	5.71	5.62
Grenaa-Havre, Næsgaard	5.43	5.45	5.44	5.57	5.69	5.68	5.39	5.62	5.51	5.53
Schlanstedt-Havre	5.18	5.34	5.26	5.31	5.67	5.49	6.07	5.05	5.66	5.44
Guldregns-Havre	4.94	5.59	5.27	5.04	6.01	5.53	5.47	5.31	5.89	5.40
Abed Nr. 171	4.94	5.05	5.80	5.09	5.61	5.85	5.00	5.30	5.48	5.88
Ligowo-Havre	5.14	5.38	5.24	5.14	5.61	5.38	5.51	5.42	5.47	5.86
Gul Næsgaard-Havre	4.85	5.48	5.17	5.16	5.98	5.57	5.39	5.24	5.32	5.85
Universal	4.79	5.21	5.00	5.23	5.98	5.58	5.74	5.12	5.43	5.34
Hessel-Havre	5.00	5.12	5.06	5.26	4.93	5.10	5.41	(5.05)	(5.23)	(5.13)
Gulhvid Tystofte-Havre..	4.57	4.94	4.76	4.84	5.01	4.98	5.52	5.08	5.30	5.00
Sejr-Havre	4.50	4.87	4.72	4.80	5.23	5.02	5.27	4.99	5.13	4.96
Tystofte J.	4.78	4.95	4.84	4.50	5.31	4.91	5.31	4.90	5.11	4.95
Graa Havre	4.37	4.64	4.51	4.48	4.88	4.66	—	—	—	(4.64)
Stormking	4.01	3.75	3.88	3.92	3.94	3.93	3.88	3.85	3.87	3.89

Tabel 31. 8 Havresorters Indhold af Fedt i pCt. af Tørstoffet.

Sortens Navn	Askov Lermark					Askov Sandmark					Lyngby					Gennemsnit af alle Marker
	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit	1909	1910	1911	1912	Gennemsnit	
Stjernehavre	5.85	5.84	5.58	5.84	5.39	5.89	5.70	5.52	5.72	5.71	5.89	5.58	5.66	5.41	5.62	5.57
Schlanstedt-Havre	5.18	5.84	5.66	5.38	5.38	5.81	5.67	5.54	5.68	5.55	6.07	5.05	5.48	5.45	5.51	5.48
Guldregns-Havre	4.94	5.59	5.50	4.93	5.24	5.04	6.01	5.45	5.32	5.46	5.47	5.31	5.46	4.98	5.81	5.84
Gul Næsgaard-Havre	4.85	5.48	5.33	5.16	5.21	5.16	5.98	5.27	5.44	5.46	5.39	5.24	5.14	5.11	5.22	5.80
Ligowo-Havre	5.14	5.38	5.12	5.17	5.19	5.14	5.91	5.87	5.37	5.37	5.51	5.42	5.34	5.01	5.32	5.29
Gulhvid Tystofte-Havre	4.57	4.94	4.94	4.87	4.88	4.84	5.01	5.21	5.03	5.02	5.52	5.08	5.39	5.06	5.26	5.04
Sejr-Havre	4.56	4.87	4.72	4.86	4.75	4.80	5.23	5.29	5.38	5.18	5.27	4.99	5.27	4.88	5.10	5.01
Graa Havre	4.37	4.04	4.39	4.44	4.46	4.48	4.88	4.27	4.46	4.51	—	—	—	—	—	(4.51)
Gennemsnit ...					5.00					5.28						(4.51)

De enkelte Havresorters Indhold af Fedt er angivet i Tabellerne 30 og 31. Den første omfatter 17 Havresorter fra Aarene 1909 og 1910 og viser, at Fedtindholdet varierer fra 6.42 pCt. hos Rival ned til 3.89 pCt. hos Stormking. Stjernehavre har 5.62 pCt., Gul Næsgaard- 5.35, Sejr- 4.96 og Graa Havre 4.64 pCt. I Tabel 31, hvor der kun er 8 Sorter, men fra 4 Aar (1909—12), staar Stjernehavre, Schlanstedt-, Guldregns- og Gul Næsgaard-Havre øverst med henholdsvis 5.57, 5.48, 5.34 og 5.30 pCt. Fedt i Tørstoffet, medens Gulhvid Tystofte-, Sejr- og Graa Havre har $\frac{1}{2}$ —1 pCt. mindre. Af Tabellen fremgaar endvidere, at der kun er ringe Forskel paa Fedtprocenten, saavel i de enkelte Aar som mellem Stationerne indbyrdes. Sammenlignes de to Askovmarker, er Fedtprocenten gennemgaaende lidt højere i Havren fra Sandmarken end fra Lermarken, uagtet Skalpcenten er størst i Afgrøderne paa Sandmarken — se Tabel 25 —, men Variationerne er smaa.

Sammendrag af Forsøgsresultaterne.

Foretages en Sammenstilling af Resultaterne fra Forsøgene paa de lermuldede Jorder ved Tystofte, Lyngby, Askov Lermark og Aakirkeby og paa Sandjorderne ved Askov (Sandmark), Tylstrup og Borris for alle 4 Forsøgsaar, 1909—12, som det er gjort i Tabel 32, vil det ses, at paa de lermuldede Jorder har Sejr-Havre fra Svaløf givet størst Kærneudbytte, nemlig 40.2 Ctn. pr. Td. Ld. Schlanstedt-Havre, Stjernehavre og Gul Næsgaard-Havre har alle givet omtrent samme Kærneudbytte, nemlig 39.9, 39.7 og 39.1 Ctn., medens Gulhvid Tystofte-Havre og Ligowo-Havre staar med et Udbytte, der er henholdsvis 1.3 og 2.8 Ctn. lavere end Sejr-Havrens. Tøndevægten er størst hos Sejr-Havre (144) og Ligowo-Havre (143), lidt mindre hos Gul Næsgaard- (140), Gulhvid Tystofte- (140) og Schlanstedt-Havre (138) og mindst hos Stjernehavre (137). Gul Næsgaard- og Ligowo-Havre har størst Kornvægt, nemlig 38; de øvrige fra 37 til 34. Straastivheden er bedst og ifølge Tabellen ens hos Gul Næsgaard-Havre og Sejr-Havre, og Skalpcenten er mindst hos Ligowo- og Gul Næsgaard-Havre, nemlig henholdsvis 24.7 og 25.3, medens den hos de øvrige varierer fra 25.4 til 25.8, undtagen for Gulhvid Tystofte-Havre, der har 27.1 pCt.

Tabel 32. Gennemsnitsafgrøder af Havre 1909—1912.
Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	Kærne	Halm	Tønde- vægt, Pd.	Korn- vægt, mg	Straastivhed. 10 = mest stivstraaet. 1 = helt i Leje	Skal- procent fra Lyngby og Askov Lermark
Fra Lermuld ved Tystofte, Lyngby, Askov Lermark og Aakirkeby.						
Sejr-Havre.....	40.2	60.6	144	36	8.8	25.4
Schlanstedt-Havre.....	39.0	64.5	138	37	8.7	25.8
Stjernehavre.....	39.7	54.8	137	34	7.4	25.6
Gul Næsgaard-Havre...	39.1	60.0	140	38	8.8	25.3
Gulhvid Tystofte-Havre.	38.9	60.3	140	34	8.1	27.1
Ligowo-Havre.....	37.4	55.8	143	38	8.2	24.7
Sortens Navn	Kærne	Halm	Tønde- vægt, Pd.	Korn- vægt, mg		Skal- procent fra Askov Sandmark

Fra Sandmuld ved Askov Sandmark, Tylstrup og Borris.

Graa Havre (Tylstrup)..	27.8	43.8	109	31		35.3
Stjernehavre.....	26.6	36.8	126	33		26.4
Guldregns-Havre.....	24.9	40.8	135	32		25.6
Gul Næsgaard-Havre...	24.7	40.4	124	37		26.1
Schlanstedt-Havre.....	24.7	42.6	125	38		27.3
Sejr-Havre.....	24.6	40.6	131	35		27.4
Gulhvid Tystofte-Havre.	24.4	39.5	127	34		28.7
Ligowo-Havre.....	24.2	36.5	132	38		25.0

Halmudbyttet er størst hos Schlanstedt-Havre, der har givet 64.5 Ctn. Sejr-Havre, Gulhvid Tystofte- og Gul Næsgaard-Havre staar omtrent ens med ca. 60 Ctn., medens Ligowo- og Stjernehavre, der i denne Sammenligning maa betragtes som halmfattige Sorter, har givet henholdsvis 55.8 og 54.8 Ctn. pr. Td. Ld.

Paa Sandjorderne er Resultaterne noget forskellige fra de lermuldede Jorders. Der er her prøvet 2 Sorter mere, nemlig Graa Havre og Guldregns-Havre (Svaløf). Af Tabel 32 fremgaar, at Graa Havre i Gennemsnit for alle 4 Forsøgsaar har givet det største Kærneudbytte, nemlig 27.8 Ctn. pr. Td. Ld., men ret nær efter følger Stjernehavre fra Tystofte med 26.6 Ctn. Disse to Sorter har givet ca. 2 Ctn. Kærne mere end de næstfølgende 4 Sorter — Guldregns-, Gul Næsgaard-, Schlanstedt- og

Sejr-Havre —, hvis Kærneudbytte er omtrent ens (24.9—24.6). Gulhvid Tystofte- og Ligowo-Havre staar ganske lidt derunder (24.4 og 24.2). Tøndevægten er størst hos Guldregns-Havre (135); Ligowo- og Sejr-Havre har 132 og 131, Stjernehavre 126 og Graa Havre 109. Skalprocenten er mindst hos Guldregns- og Ligowo-Havre, nemlig 25.6 og 25.9; Gul Næsgaard- og Stjernehavre har 26.1 og 26.4, Schlanstedt- og Sejr-Havre 27.3 og 27.4, medens Gulhvid Tystofte- har 28.7 og Graa Havre 35.3, eller ca. 10 pCt. mere end Guldregns-Havre. Halmudbyttet er størst hos Graa Havre, nemlig 43.8 Ctn. pr. Td. Ld., hvorefter følger Schlanstedt- (42.6), Guldregns- (40.8), Sejr- (40.6), Gul Næsgaard- (40.4), Gulhvid Tystofte- (39.5), Stjernehavre 36.8 og Ligowo-Havre (36.5).

Som det fremgaar af Tabel 32, er der stor Forskel paa Skalprocenten af Graa Havre og de øvrige Havresorter i Forsøget. Naar Graa Havre staar saa overlegen over for de andre Sorter, men har en Skalmængde, der er omtrent 10 pCt. større end Guldregns-Havres, er der Grund til at opstille Sorterne efter Kærneudbytte uden Skal. Rækkefølgen vil da blive:

Stjernehavre.....	19.6	Ctn. pr. Td. Ld.
Guldregns-Havre	18.5	— —
Gul Næsgaard-Havre	18.3	— —
Schlanstedt-Havre.....	18.0	— —
Sejr-Havre	17.9	— —
Ligowo-Havre	17.9	— —
Graa Havre	17.7	— —
Gulhvid Tystofte-Havre.....	17.4	— —

Heraf ses, at Graa Havre kommer næst lavest og giver omtrent 2 Ctn. Kærne mindre end Stjernehavre, der især paa Sandjord synes at staa som den, der giver størst Kærneudbytte af alle i denne Forsøgsrække prøvede Sorter.

I Tabel 33 er Resultaterne fra Forsøg med 8 Havresorter i Gennemsnit for Aarene 1909—1912, men omregnede til Forholdstal med Gul Næsgaard-Havre som Maalestok (100), opførte for hvert enkelt Forsøgssted. Det vil heraf ses, at i Henseende til Kærneudbytte er Sejr-Havren øverst ved Tystofte og Aakirkeby, medens Gul Næsgaard-Havre, Stjernehavre og Sejr-Havre staar omtrent lige ved Lyngby. Lades Graa Havre foreløbig ude af Betragtning, er Stjernehavren højest paa Askov Lermark, Askov Sandmark, Borris og Tylstrup, medens Schlan-

Tabel 33. Gennemsnitlig Ydeevne af 8 Havresorter ved de enkelte Stationer 1909—1912, naar Gul Næsgaard-Havre sættes = 100.

Sortens Navn	Tystofte		Lyngby		Askov Lermark		Aa-kirkeby		Askov Sandmark		Studs-gaard		Borris		Tylstrup	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Gul Næsgaard-Havre	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sejr-Havre	104	104	99	100	100	100	107	101	99	97	95	111	101	102	99	102
Stjernehavre	99	94	100	91	104	88	102	93	108	91	101	93	110	93	105	90
Schlanstedt-Havre	101	111	98	104	104	106	106	110	98	112	107	105	104	107	99	100
Guldregns-Havre	—	—	97	102	97	95	—	—	101	99	92	103	103	101	99	102
Gulhvid Tystofte-Havre	102	104	96	102	98	96	102	100	101	96	94	99	100	98	96	99
Ligowo-Havre	94	99	95	95	95	86	98	93	103	90	89	98	101	91	91	91
Graa Havre	—	—	—	—	95	100	—	—	104	114	110	118	113	103	114	111

et godt Udbytte. Graa Havre har, som det ses af Tabel 33, paa de sandmuldede Jorder i Jylland givet det største samlede Udbytte (Kærne + Halm), og den frembyder for store Dele af Jylland Fordele, som de andre Havresorter mangler, navnlig i Henseende til Modstandsevne mod Fritfluens Angreb, Tørke og Blæst, men erindres maa det, at dens Skalprocent er høj, og at dens hele Udseende vanskeliggør Brugen af den uden for disse Lokaliteter.

Tabel 34. Gennemsnitlig Ydeevne af 8 Havresorter 1909—1912, naar Gul Næsgaard-Havre sættes = 100.

Paa de lermuldede Jorder ved Tystofte, Lyngby, Askov Lermark og Aakirkeby			Paa de sandmuldede Jorder ved Askov Sandmark, Studsgaard, Borris og Tylstrup			Alle 8 Forsøgssteder		
Sortens Navn	Kærne	Halm	Sortens Navn	Kærne	Halm	Sortens Navn	Kærne	Halm
Sejr-Havre	103	101	Graa Havre	110	112	Stjernehavre	104	92
Schlanstedt-Havre	102	108	Stjernehavre	106	92	Schlanstedt-Havre	102	107
Stjernehavre	101	92	Schlanstedt-Havre	102	106	Sejr-Havre	101	102
Gul Næsgaard-Havre	100	100	Gul Næsgaard-Havre	100	100	Gul Næsgaard-Havre	100	100
Gulhvid Tystofte-H.	100	101	Sejr-Havre	99	103	Gulhvid Tystofte-H.	99	99
Ligowo-Havre	96	93	Guldregns-Havre	99	101	Ligowo-Havre	96	93
			Gulhvid Tystofte-H.	98	98			
			Ligowo-Havre	96	93			

I Tabel 34 er Resultaterne fra de samme Forsøg som i Tabel 33 og med Forholdstal sammenstillede for de lermuldede Jorder for sig og de sandmuldede Jorder for sig samt for Fuldstændigheds Skyld for alle 8 Forsøgssteder fra hele Landet, jvf. Tabel 32. Sorterne er ordnede efter Kærneudbytte for hver enkelt Gruppe.

Tabel 35.

Resultater af Forsøg med 4 Havresorter fra Garton, sammenlignet med Sejr- og Gul Næsgaard-Havre, paa Forsøgsmarkerne ved Lyngby, Tystofte og Askov Lermark. Gennemsnit for Aarene 1909 og 1910.			Resultater af Forsøg med 4 Havresorter fra Garton, sammenlignet med Graa Havre og Guldregns-Havre paa Forsøgsmarkerne ved Studsgaard, Borris, Tylstrup og Askov Sandmark. Gennemsnit for Aarene 1909 og 1910.		
Sortens Navn	Kærne	Halm	Sortens Navn	Kærne	Halm
Sejr-Havre	39.9	60.6	Graa Havre	25.5	41.2
Gul Næsgaard-Havre ..	39.5	60.0	Guldregns-Havre	21.1	36.6
Rival (Garton)	34.9	51.5	Rival (Garton)	18.6	31.3
Bountiful (do.)	32.6	58.8	Stormking (do.)	16.5	34.2
Stormking (do.)	30.9	54.1	Universal (do.)	15.7	35.2
Universal (do.)	29.8	56.4	Bountiful	14.9	35.4

For de 4 Havresorter fra Mr. Garton, Warrington i England, — Rival, Bountiful, Stormking og Universal — er foretaget en Sammenstilling fra Forsøgene i 1909 og 1910 paa de lermuldede Jorder ved Lyngby, Tystofte og Askov Lermark og paa Sandjorderne ved Studsgaard, Borris, Tylstrup og Askov Sandmark. Resultatet fremgaar af Tabel 35. Det ses her, at paa de lermuldede Jorder er Udbyttet af de Gartonske Sorter fra 5 til 10 Ctn. Kærne og fra 2 til 9 Ctn. Halm mindre end Sejr-Havrens og paa Sandjorderne fra 7 til 10 Ctn. Kærne og 6 til 10 Ctn. Halm mindre end den Graa Havres; da derhos Kvaliteten i ingen Henseende frembyder Fordele, er dermed formentlig slaaet fast, at disse Havresorter ikke fortjener Ud bredelse her i Landet.

I Tabellerne 36—43 er Resultaterne fra Forsøg med Havresorter for de enkelte Aar, 1909—1912, og for hver Forsøgsstation for sig opførte.

Sluttelig skal angives efterstaaende Karakteristik af de vigtigste i denne Forsøgsrække prøvede Sorter. En botanisk Beskrivelse af Sorterne m. m. findes i Tidsskrift for Landbrugets Planteavl, 16. Bind, Side 614—696.

Sejr-Havre fra Svaløf i Skaane har paa Stationerne med Lermuld i Gennemsnit givet størst Kærneudbytte. Paa Sandjord staar den 2 à 3 Ctn. lavere end Stjernehavre og Graa Havre. Kærnen er hvidgul, af høj Rumvægt og middelhøj Kornvægt. Skalprocenten er middelhøj. Den er halmrig, stivstraaet og middeltidlig.

Schlanstedt-Havre er opdrættet af *Hermann Strube*, Schlanstedt, Provins Sachsen. Den har paa Lermuld i Gennemsnit givet 0.3 Ctn. Kærne mindre end Sejr-Havre, men mere Halm. Kærnen er hvidgul, har middelhøj Rumvægt, høj Kornvægt og middelhøj Skalprocent. Den er halmrig, ret stivstraaet og sildig moden.

Stjernehavre er tiltrukket af Forsøgsleder *N. P. Nielsen*, Tystofte. Den staar i Gennemsnit for alle 8 Forsøgsstationer med det højeste Kærneudbytte og har især paa de sandmuldede Jorder i god Gødningskraft givet større Udbytte af Kærne end nogen anden hvid Havre. Kærnen er straagul og af middelhøj Rumvægt. Den er halmfattig, ikke stivstraaet, smaakornet og middeltidlig. Skalprocenten er lille.

Gul Næsgaard-Havre, der er tiltrukket af Bestyrer *H. A. B. Vestergaard*, Abed, har paa Forsøgsstationernes lermuldede Jorder givet 1.1 Ctn. Kærne mindre og paa Sandjorderne 0.1 Ctn. mere end Sejr-Havre i Gennemsnit. Kornfarven er straagul. Det er en storkornet, stivstraaet og halmrig Havresort med middelhøj Rumvægt og nærmest lav Skalprocent. Den er halvsildig.

Gulhvid Tystofte-Havre (*N. P. Nielsen*) har i Gennemsnit givet indtil 1.3 Ctn. Kærne mindre end Sejr-Havre. Kornfarven er hvidgul. Den har middelhøj Rumvægt og lav Kornvægt, er ret halmrig og middeltidlig. Skallen er grov, og den er ikke stivstraaet.

Ligowo-Havre fra *Vilmorin* i Paris er en smuk hvidgul, storkornet og tidlig moden Havresort med høj Rumvægt og lille Skalprocent. Den er nærmest halmfattig, nogenlunde stivstraaet, men har i Gennemsnit givet ca. 3 Ctn. Kærne mindre

end Sejr-Havre paa Lermuld og 2.4 Ctn. mindre end Stjernehavre paa Sandmuld.

Guldregns-Havre (Svaløf) er tidlig moden, straagul, smaaornet og ret halmrig. Den har en meget høj Rumvægt og er tyndskallet, derhos ret stivstraet og yderig og fortjener især Udbredelse paa lave, sent tjenlige Marker, eventuelt tillige paa lette, tørre Jorder.

Graa Havre har paa Sandjorderne givet størst Udbytte baade af Kærne og Halm. Den er haardfør og meget halmrig, men blødstraet og meget grovskallet (har ca. 10 pCt mere Skal end Guldregns-Havre), er derhos sildig moden med lav Kornvægt og meget lav Rumvægt. Den har væsentlig kun Betydning i Hedeegne og paa tørre Sandjorder i Jylland.

Lyngby Hede-Havre er en Stamme af Graa Havre, som er tiltrukket af Statskonsulent *K. Hansen*, Lyngby. Den har paa Forsøgsstationen ved Tylstrup og i Ribe Amts vestre Landboforeninger givet 1—4 Ctn. Kærne mere end almindelig Graa Havre og har en betydelig højere Rumvægt end denne. Kornstørrelsen er omtrent som hos almindelig Graa Havre, men Farven er lysere, og det synes, som om Hede-Havre er noget mindre blødstraet og lidt tidligere moden end denne. I øvrigt er Hede-Havre ligesom anden Graa Havre under Spiringen let kendelig ved sin mørke Farve og sine smalle, grønne Blade.

Tabel 36. Forsøg med Havresorter ved Tystofte 1909—1912.
Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Sejr-Havre.....	50.9	74.6	33.4	31.5	42.2	53.1	37.7	46.0	43.2	56.9	41.3	52.3
Schlanstedt-Havre	50.7	77.3	30.0	34.1	40.4	55.7	35.3	46.8	45.3	63.4	40.3	55.4
Stjernehavre	48.5	63.1	32.5	28.1	40.5	45.6	33.9	44.8	43.4	52.8	39.6	47.1
Gul Næsgaard-Havre...	50.1	68.4	30.6	30.2	40.4	49.3	36.5	43.8	41.8	58.1	39.8	50.1
Gulhvid Tystofte-Havre.	46.7	70.3	33.9	30.9	40.3	50.6	37.8	45.8	43.7	62.2	40.4	52.8
Ligowo-Havre	46.3	68.5	30.3	30.2	38.8	49.4	30.1	43.9	42.7	54.9	37.4	49.4
Tystofte Nr. 23.....	48.8	61.1	31.3	28.1	40.1	44.6	36.0	45.1	45.1	55.2	40.8	47.4
Tystofte J	49.0	72.0	31.2	31.8	40.1	52.4						
Abed Nr. 171	47.3	75.1	34.4	31.1	40.9	53.1						
Dansk Havre, Hessel...	47.0	64.9	30.0	30.7	38.2	47.8						
Grenaa-Havre, Næsgaard	47.0	68.5	29.7	30.6	38.4	49.6						
Rival (Garton).....	42.1	59.5	26.2	28.3	34.2	43.9						
Stormking (do.)	40.2	60.5	23.4	25.2	31.8	42.9						
Bountiful (do.)	42.6	70.6	25.0	30.0	33.8	50.4						
Universal (do.)	38.0	66.3	22.6	29.8	30.3	48.1						

Tabel 37. Forsøg med Havresorter ved Lyngby 1909—1912.
Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Sejr-Havre.....	46.1	72.1	38.8	56.2	42.5	64.3	36.0	69.5	41.5	71.9	40.6	67.4
Schlanstedt-Havre	46.4	72.8	35.8	58.0	41.1	65.4	37.0	73.8	40.4	76.7	39.9	70.2
Stjernehavre	46.7	67.9	40.1	49.1	43.4	58.5	35.7	63.1	41.7	66.0	41.1	61.8
Gul Næsgaard-Havre...	48.5	74.1	38.5	56.1	43.5	65.1	35.1	66.3	41.6	73.2	40.9	67.4
Guldregns-Havre	45.9	76.2	38.9	55.8	42.4	66.0	34.2	69.8	40.1	72.6	39.8	68.6
Gulhvid Tystofte-Havre.	42.1	76.2	38.1	57.0	40.1	66.6	36.2	70.4	40.7	72.2	39.3	69.0
Ligowo-Havre	42.9	70.8	39.3	56.6	41.1	63.7	34.1	60.8	39.2	69.1	38.9	64.3
Tystofte Nr. 23.....	44.8	67.1	40.8	50.1	42.8	58.6						
Tystofte J	45.2	69.5	38.9	56.8	42.1	62.9						
Abed Nr. 171	46.0	74.8	39.1	51.4	42.6	63.1						
Dansk Havre, Hessel...	44.4	71.4	37.4	54.3	40.9	62.9						
Grenaa-Havre, Næsgaard	43.5	71.1	37.8	52.8	40.7	62.0						
Rival (Garton).....	41.4	62.9	37.7	51.9	39.6	57.4						
Stormking (do.)	35.4	74.4	29.5	47.5	32.5	61.0						
Bountiful (do.)	37.6	73.8	34.8	51.6	36.2	62.6						
Universal (do.)	35.7	74.2	29.6	52.0	32.7	63.1						

Tabel 38. Forsøg med Havresorter ved Aakirkeby
1909—1912. Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
	Sejr-Havre.....	42.1	51.5	49.0	69.8	45.6	60.7	37.4	46.0	49.4	74.0	44.5
Schlanstedt-Havre.....	38.7	54.3	50.0	74.8	44.4	64.5	37.8	49.0	49.8	85.4	44.1	66.0
Stjernehavre.....	38.4	48.2	49.2	64.8	43.8	56.5	36.7	43.1	45.7	66.9	42.5	55.8
Gul Næsgaard-Havre...	36.5	48.7	47.8	67.8	42.0	58.0	34.2	47.4	48.2	76.4	41.6	60.0
Gulhvid Tystofte-Havre.	40.0	52.6	45.8	66.1	42.9	59.4	36.5	48.9	48.0	72.1	42.6	59.0
Ligowo-Havre.....	36.7	48.4	46.8	64.0	41.0	56.2	33.1	44.7	46.1	66.5	40.6	55.9
Tystofte Nr. 23.....	38.0	46.8	48.8	64.7	43.6	55.8						
Tystofte J.....	41.0	52.4	50.5	74.8	45.8	63.6						
Abed Nr. 171.....	40.1	46.1	49.4	64.1	44.8	55.7						
Stormking (Garton)....	32.7	53.6	34.4	63.5	33.6	58.6						
Universal (do.).....	28.2	51.2	33.4	67.2	30.8	59.2						

Tabel 39. Forsøg med Havresorter paa Askov Lermark
1909—1912. Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
	Sejr-Havre.....	36.6	78.3	33.6	50.9	35.1	64.6	29.0	59.8	37.4	58.8	34.2
Schlanstedt-Havre.....	39.8	88.0	37.1	54.9	38.5	71.5	27.0	62.0	37.6	60.0	35.4	66.2
Stjernehavre.....	38.0	69.6	31.7	42.7	34.9	56.2	33.6	52.6	38.8	53.6	35.5	54.6
Gul Næsgaard-Havre...	37.7	78.6	31.8	52.8	34.5	65.5	29.4	60.6	37.8	57.6	34.1	62.3
Guldregns-Havre.....	36.5	76.9	30.1	46.1	33.3	61.5	29.6	56.6	36.4	55.8	33.2	58.9
Gulhvid Tystofte-Havre.	35.0	77.4	33.0	48.8	34.0	63.1	28.4	58.2	37.0	55.8	33.4	60.1
Ligowo-Havre.....	35.6	65.7	29.8	40.5	32.5	53.1	28.6	54.6	36.4	53.0	32.4	53.5
Graa Havre.....	34.1	79.6	34.2	52.6	34.2	66.1	28.4	62.6	33.2	55.6	32.5	62.6
Tystofte Nr. 23.....	36.7	69.8	32.0	42.9	34.4	56.4						
Tystofte J.....	36.7	77.7	35.0	48.7	35.9	63.2						
Abed Nr. 171.....	34.7	74.4	32.9	43.8	33.8	59.1						
Dansk Havre, Hessel...	36.0	73.5	30.4	46.7	33.2	60.1						
Grenaa-Havre, Næsgaard	35.4	70.5	30.0	43.5	32.7	57.0						
Rival (Garton).....	32.5	64.7	29.1	41.4	30.8	53.1						
Stormking (do.).....	31.1	72.2	25.6	44.4	28.4	58.3						
Bountiful (do.).....	30.4	78.2	25.9	45.6	27.7	61.9						
Universal (do.).....	27.6	74.1	25.0	42.1	26.8	58.1						

Tabel 40. Forsøg med Havresorter paa Askov Sandmark
1909—1912. Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Sejr-Havre.....	16.1	23.0	25.1	41.0	20.6	32.0	21.4	26.8	22.2	28.2	21.2	29.8
Schlanstedt-Havre.....	16.2	27.2	24.2	48.1	20.2	37.7	19.8	27.0	23.8	35.2	21.0	34.8
Stjernehavre.....	16.8	20.9	27.2	35.6	22.0	28.3	23.2	25.2	26.0	29.8	23.8	27.9
Gul Næsgaard-Havre...	17.2	23.9	24.0	40.8	20.6	32.4	21.7	26.5	22.8	31.8	21.6	30.8
Guldregns-Havre.....	15.0	24.9	25.7	36.8	20.8	30.9	20.0	26.0	25.0	34.2	21.7	30.8
Gulhvid Tystofte-Havre.	16.7	23.8	26.1	40.0	21.4	31.9	21.0	25.6	22.8	29.4	21.7	29.7
Ligowo-Havre.....	17.8	20.0	26.5	38.1	21.9	29.1	21.2	25.0	23.0	27.4	22.2	27.8
Graa Havre.....	15.7	28.1	29.8	45.8	22.8	37.0	20.8	33.0	23.0	33.8	22.4	35.2
Tystofte Nr. 23.....	16.9	21.0	27.4	34.8	22.1	27.9						
Tystofte J.....	16.3	21.1	26.9	41.1	21.6	31.1						
Abed Nr. 171.....	17.8	20.2	26.4	35.6	22.1	27.9						
Dansk Havre, Hessel...	16.4	21.4	24.8	37.6	20.6	29.5						
Grenaa-Havre, Næsgaard	16.1	20.4	21.8	35.9	19.0	28.2						
Rival (Garton).....	14.4	18.5	24.6	31.8	19.6	25.2						
Stormking (do.).....	15.2	23.9	21.5	36.0	18.4	30.0						
Bountiful (do.).....	11.0	25.8	19.1	31.7	15.5	28.5						
Universal (do.).....	13.0	22.0	20.3	40.5	17.0	31.3						

Tabel 41. Forsøg med Havresorter ved Studsgaard
1909—1911. Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		Gsn. 1909— 1911	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Sejr-Havre.....	19.6	36.9	18.7	39.1	19.2	38.0	22.2	37.3	20.2	37.8
Schlanstedt-Havre.....	20.8	38.5	20.7	33.6	20.8	36.0	26.8	35.2	22.7	35.8
Stjernehavre.....	21.5	32.6	18.4	31.2	20.0	31.9	24.5	31.7	21.5	31.8
Gul Næsgaard-Havre.....	20.5	36.5	18.9	32.3	19.7	34.4	24.7	33.6	21.8	34.1
Guldregns-Havre.....	18.7	33.0	20.1	34.2	19.4	33.6	20.1	38.4	19.7	35.2
Gulhvid Tystofte-Havre...	19.6	35.4	19.8	32.6	19.5	34.0	21.5	33.7	20.1	33.0
Ligowo-Havre.....	19.1	32.6	17.0	33.4	18.1	33.0	21.0	34.0	19.0	33.8
Graa Havre.....	20.0	34.6	24.7	48.0	22.4	41.8	25.8	37.6	23.5	40.1
Tystofte Nr. 23.....	21.3	32.3	18.6	31.5	20.0	31.9				
Tystofte J.....	20.4	35.8	19.3	30.2	19.9	33.0				
Abed Nr. 171.....	19.3	29.9	18.6	30.7	19.0	30.3				
Dansk Havre, Hessel.....	19.3	33.8	17.9	32.6	18.6	33.2				
Grenaa-Havre, Næsgaard..	17.9	32.0	17.9	33.0	17.9	32.5				
Rival (Garton).....	16.4	30.6	14.5	31.0	15.5	30.8				
Stormking (do.).....	15.3	33.9	11.2	31.1	13.3	32.5				
Bountiful (do.).....	12.9	33.4	12.1	31.2	12.5	32.8				
Universal (do.).....	13.5	32.0	11.4	31.4	12.5	31.7				

Tabel 42. Forsøg med Havresorter ved Borris 1909—1912.
Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
	Sejr-Havre.....	26.0	60.6	19.9	35.9	22.6	48.8	28.8	40.8	22.9	44.5	24.1
Schlanstedt-Havre.....	29.5	64.2	21.5	35.1	25.5	49.7	26.9	45.4	21.8	46.8	24.9	47.9
Stjernehavre.....	28.9	55.8	21.1	32.9	25.0	44.4	29.4	37.2	25.7	40.1	26.3	41.5
Gul Næsgaard-Havre...	26.0	59.0	18.8	34.7	22.5	46.9	27.7	42.0	22.0	43.3	23.8	44.8
Guldregns-Havre.....	26.1	58.6	20.0	35.0	23.1	46.8	29.8	42.5	22.5	45.5	24.7	45.4
Gulhvid Tystofte-Havre.	25.0	56.0	20.9	34.1	23.0	45.1	27.7	42.0	22.2	43.5	24.0	43.9
Ligowo-Havre.....	26.4	51.5	19.0	32.2	22.7	41.9	28.4	37.2	23.0	41.2	24.2	40.6
Graa Havre.....	31.0	57.1	25.7	40.7	28.4	48.9	27.4	46.8	24.0	39.4	27.0	46.0
Tystofte Nr. 23.....	27.4	51.0	22.3	31.4	24.8	41.5						
Tystofte J.....	27.8	62.4	21.4	35.2	24.6	48.8						
Abed Nr. 171.....	25.6	51.1	20.7	32.4	23.2	41.8						
Dansk Havre, Hessel...	25.8	58.6	19.5	32.9	22.7	45.8						
Grenaa-Havre, Næsgaard	24.8	57.5	18.0	31.6	21.4	44.6						
Rival (Garton).....	22.8	51.4	17.4	29.8	20.1	40.4						
Stormking (do.).....	23.1	51.9	13.8	31.4	18.2	41.7						
Bountiful (do.).....	19.1	61.7	10.9	32.3	15.0	47.0						
Universal (do.).....	19.1	55.4	14.3	32.5	16.7	44.0						

Tabel 43. Forsøg med Havresorter ved Tylstrup
1909—1912. Centner pr. Td. Ld.

Sortens Navn	1909		1910		Gsn. 1909— 1910		1911		1912		Gsn. 1909— 1912	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm	Kærne	Halm
	Sejr-Havre.....	22.1	32.8	18.8	38.5	20.5	35.7	37.8	60.7	29.6	44.9	27.0
Schlanstedt-Havre.....	20.8	32.2	20.7	34.5	20.8	33.4	36.7	61.1	29.5	44.3	26.9	43.0
Stjernehavre.....	23.0	29.4	20.0	29.0	21.5	29.7	41.0	54.0	30.4	42.1	28.6	38.9
Gul Næsgaard-Havre...	21.0	35.4	20.8	33.5	20.9	34.5	36.8	58.0	30.6	46.0	27.8	43.2
Guldregns-Havre.....	22.2	35.0	19.5	34.8	20.9	34.9	37.2	60.0	28.6	46.1	26.9	44.0
Gulhvid Tystofte-Havre.	22.0	33.6	18.7	33.4	20.4	33.5	34.2	58.4	29.2	45.5	26.2	42.7
Ligowo-Havre.....	20.8	28.6	17.5	32.0	19.2	30.3	33.1	55.8	27.8	40.6	24.8	39.1
Graa Havre.....	27.0	35.4	30.0	39.6	28.5	37.5	37.2	68.6	30.6	47.7	31.2	47.8
Tystofte Nr. 23.....	24.3	30.1	19.5	30.4	21.9	30.3						
Tystofte J.....	19.7	30.8	22.4	33.8	21.1	32.1						
Abed Nr. 171.....	20.7	32.0	19.5	32.4	20.1	32.2						
Dansk Havre, Hessel...	21.3	31.1	18.9	32.4	20.1	31.8						
Hessel-Havre, original..	21.1	30.8	18.2	34.1	19.7	32.5						
Grenaa-Havre, Næsgaard	20.1	30.8	18.8	35.6	19.5	33.2						
Rival (Garton).....	19.9	28.0	18.9	29.8	19.1	28.9						
Stormking (do.).....	18.1	34.8	14.3	30.3	16.2	32.6						
Bountiful (do.).....	18.8	34.1	14.5	33.7	16.7	33.9						
Universal (do.).....	18.3	32.3	14.7	35.4	16.5	33.9						